

Lietuvos derybų su Europos Sąjunga vadovai - vyriausiasis Lietuvos euroderybininkas Petras Auštrevičius ir Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

UŽSIENIO ŽURNALISTAI PATIKINTI, KAD LIETUVA BUS AKTYVI ES NARĖ

Vilnius, sausio 22 d. (ELTA). Derybose su Europos Sąjunga įrodžiusi, kad yra konstruktyvi ir patikima partnerė, Lietuva rengiasi tapti aktyvia ES nare ir pasinaudoti visomis narystės teikiamomis galimybėmis. Tokią poziciją Vilniuje viešinėčiai užsienio žurnalistų grupei išsakė Europos komiteto generalinis direktorius **Petras Auštrevičius**, kuris pristatė Lietuvos derybų su ES rezultatus, kalbėjo apie pasirengimą referendumui dėl narystės ES.

Į Lietuvą atvyko žurnalistai iš 12 žiniasklaidos priemonių, tarp jų - Ispanijos naujienų agentūra EFE, "Euronews", "Radio France", "EU observer" ir kiti. Šis žurnalistų vizitas - bendras Lietuvos ir Europos žurnalistikos centrų projektas, kurio tikslas - dabartinių ES šalių gyventojus supažindinti su būsimo mis šalimis narėmis. Šį projektą finansuoja Europos Komisija.

P. Auštrevičius žurnalistus informavo, jog Lietuvai bus ypač aktualūs žemės ūkio, energetikos, regioninės ir infrastruktūros plėtros bei kiti klausimai. "Lietuva aktyviai rengiasi ES paramos lėšų įsisavinimui bei savo šalies atstovavimui, siekiant užtikrinti, kad Lietuvos interesai ir prioritetai taptų ES darbotvarkės dalimi", - pažymėjo Europos komiteto vadovas.

Jo teigimu, šiuo metu Lietuvos darbotvarkė intensyvi - rengiama Stojimo sutartis, kurioje atsispindės visos Lietuvos stojimo į ES sąlygos, suderėti rezultatai. Sutarties, kuri bus viena visoms naujoms valstybėms narėms, rengimą Lietuvoje koordinuoja Europos komitetas.

Stojimo dokumentus sudaro Stojimo į ES sutartis bei ją lydintys dokumentai: Baigiamasis aktas, šalių deklaracijos, priedai ir protokolai, teigiama Europos komiteto pranešime Eltai. Dokumentuose bus užfiksuotos visos šalių kandidatų narystės sąlygos, priimti išipareigojimai, išsiderėti pereinamieji laikotarpiai, ES sutarčių pataisos ir t. t. Visus stojimo dokumentus sudarys apie 6 tūkst. puslapių. Dokumentai rengiami 21 kalba.

Derybas su ES Lietuva bei dar devynios kandidatės baigė praėjusių metų gruodžio 13 dieną Danijos sostinėje Kopenhagoje, primena ELTA. Stojimo sutartį Lietuva ir ES pasirašys balandžio 16 dieną Graikijos sostinėje Atėnuose. Ji įsigalios, kai sutartį ratifikuos ES narių ir kandidatų parlamentai. Visateisėmis ES narėmis kandidatų dešimtukas rengiasi tapti 2004 metų gegužės 1 dieną.

VALDAS ADAMKUS: JOKIOS JĖGOS NEPRIVERS LIETUVOS IŠSUKTI IŠ EUROATLANTINĖS INTEGRACIJOS KELIO

Vilnius, sausio 22 d. (ELTA). Prezidentūroje surengti jau tradicija tapę kasmetiniai pietūs, į kuriuos Prezidentas Valdas Adamkus pakviečia Europos Sąjungos ir NATO valstybių ambasadorius. Darbo pietuose dalyvavo kelios dešimtys diplomatų, taip pat užsienio reikalų ministras Antanas Valionis ir Užsienio reikalų ministerijos sekretorius, vyriausiasis Lietuvos integracijos į NATO koordinatorius Giedrius Čekuolis.

Susitikime kadenciją baigiantis Prezidentas padėkojo NATO ir ES šalių ambasadoriams už paramą ir bendradarbiavimą siekiant strateginių Lietuvos tikslų, plėtojant dvišalius santykius ir didinant žmonių bei tautų savitarpio supratimą.

Pasiteiravus apie Lietuvoje vykstančių politinių procesų perspektyvą besivienijančios Europos kontekste, Prezidentas V. Adamkus sakė esąs tikras, kad jokios jėgos neprivers Lietuvos išsukti iš strateginio euroatlantinės integracijos ke-

lio. Prezidentas pabrėžė, jog iš-laikyti šio proceso dinamiką, spartinti Lietuvos pažangą gali politinių jėgų ir visuomenės konsolidacija.

V. Adamkus pažymėjo, kad, Lietuvai gavus kvietimus prisijungti prie NATO ir ES, dabar svarbu tinkamai pasinaudoti atsiveriančiomis naujomis galimybėmis užtikrinti šalies saugumą ir stabilią raidą, stiprinti ūkį, mokslą ir kultūrą. Tai, pasak V. Adamkaus, yra ne tik žmonių gerovės, bet ir demokratijos, pilietinės visuomenės stiprinimo pagrindas.

Pietuose dalyvavusių ambasadorių vardu kalbėjęs Švedijos Karalystės ambasadorius Jan Palmstierna sakė, jog Prezidento V. Adamkaus tradiciniai susitikimai su užsienio diplomatais demonstravo Lietuvos ir jos vadovo atvirumą. Tai, pasak diplomato, buvo svarbus veiksnys, prisidedantis prie euroatlantinės integracijos proceso sėkmės. Savo nuomonę apie šio proceso eigą ir Lietuvos vaidmenį išsakė ir kiti pietuose dalyvavę diplomatai.

Danijos Karalystės ambasadorė Eva Janson teigė, kad Kopenhagoje iki šiol prisimenama ES šalių bei į šią organizaciją pakviestų 10 šalių vadovų gruodžio 13-ąją surengta šventinė vakarienė. Danijos diplomatė perdavė Danijos Premjero Anders Fogh Rasmussen padėką už Kalėdų proga atsiųstą lietuvišką alų bei sūrį.

Vakarienėje po Kopenhagos viršūnių susitikimo buvo švenčiama ES ir šalių kandidatų derybų pabaiga, primena ELTA. Vakaro šeimininkas - Danijos Ministras Pirmininkas drauge su aukščiausiais Lietuvos pareigūnais ragavo lietuviško "Alitos" šampano. A. F. Rasmussen pagyrė lietuvišką šventinį gėrimą ir konstatavo: "Šampanas gerai, bet aš labiau mėgstu alų". Tuomet Lietuvos Prezidentas prižadėjo "supažindinti" Danijos Premjerą su lietuvišku alumi ir prieš Kalėdas nusiuntė į Kopenhagą dvi dėžės "Švyturio - Utenos alaus".

RUSIJOS DŪMOS DEPUTATAS SIŪLO ATIDŽIAU IŠNAGRINĖTI LIETUVOS IR RUSIJOS SIENOS SUTARTĮ

Rusijos Valstybės Dūmos deputatas Vladimiras Nikitinas siūlo Karaliaučiaus srities deputatams atidžiau žiūrėti į Lietuvos ir Rusijos sienos sutarties nagrinėjimą ir jos ratifikavimą.

2002 m. gruodžio 19 dieną Valstybės Dūmos tarptautinių reikalų komitetas nusiuntė federalinio įstatymo projektą dėl dar 1997 m. pasirašytų sienos su Lietuva sutarčių ratifikavimo svarstyti komitetams ir deputatų susivienijimams. Pagal šią procedūrą srities administracijai ir Dūmai nusiųsti laišakai, kuriuose prašoma iki vasario 1 d. pateikti pastabų ir siūlymų dėl šių įstatymų projektų.

Savo kreipimesi, išspausdintame (01.23) laikraštyje "Komsomolskaja pravda", V. Nikitinas atkreipia dėmesį į tai, kad "pateiktoje sienos sutartyje kai kurios akivaizdžios ir netiesioginės nuostatos mažų mažiausiai yra keistos".

Jis teigia, jog "kaip administracinė siena kažkodėl paimta linija, pažymėta kažkokiu 1963 m. Karaliaučiaus

srities vykdomojo komiteto žemėlapyje". V. Nikitinas mano, kad rengiant sutartį buvo apsi-keista 410,8 hektaro dydžio ruožais. Todėl deputatai turi pareikšti nuomonę, ar šie mai-nai yra adekvatūs. Jo nuomone, sutarties nuostatos "įtvirtina teritorijos perdalijimą anaip-tol ne mūsų srities naudai".

"Mes prarandame didelę dalį Vištyčio ežero akvatorijos. Kitur pažymėtos sienos linijos Nemuno upe", - mano jis ir ragina pateikti kritikos taip pat dėl kitų dokumento straipsnių.

"Ekspertų vertinimu, - pažymi V. Nikitinas, - daugiau kaip prieš penkerius metus sudarytuose tekstuose yra daug vienašališkų Rusijos nuolaidų. Tuo tarpu panašių Lietuvos žingsnių į tai mes iki šiol nematome". V. Nikitinas atkreipia dėmesį į tai, jog "jeigu Valstybės Dūma neratifikuos sutarties kaip neatitinkančios Rusijos interesų, visas darbas bus pradėtas iš naujo atsižvelgiant į naują situaciją, naują istorinių faktų suvokimą".

LGITIC inf.

RUSIJA NEATSAKO

Lietuvos aplinkos ministerija pareiškė turinti "pagrįstų abejonų", ar Rusijos bendrovės "LUKoil" projektas išgauti naftą Baltijos jūros šelfe netoli Kuršių nerijos pakrantės atitinka ekologinio saugumo reikalavimus. "Daugkartiniai Lietuvos, taip pat UNESCO Pasaulio paveldo komisijos bei Helsinkio konvencija dėl Baltijos jūros apsaugos pasirašiusių šalių kreipimaisi į Rusijos Federaciją siekiant gauti išsamesnės informacijos apie projektą D-6, deja, nesulaukė deramo atgarsio", - rašoma ministerijos pranešime. Yra žinoma, kad Rusija jau užbaigė valstybinę ekologinę projekto D-6 ekspertizę, todėl vėl kreiptasi į Rusijos gamtos išteklių ministeriją ir pasiūlyta artimiausiu metu surengti dvišalį Rusijos ir Lietuvos ekspertų susitikimą projekto ekologiniam saugumui aptarti. "Atsakymo kol kas negauta", - konstatuoja Aplinkos ministerija.

LGITIC inf.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

▪ NEPRITARTA REFERENDUMUI

Sausio mėn. 21 d. (BNS). Seimo Europos reikalų komitetas nepritarė Naujosios sąjungos frakcijos nario Rolando Pavilionio siūlymui surengti referendumą dėl stojimo į NATO.

R. Pavilionis siūlė referendumą dėl stojimo į NATO surengti vienu metu su referendumu dėl stojimo į Europos Sąjungą, kuris planuojamas šių metų gegužės 11 dieną. Seimas šią datą jau patvirtino. R.Pavilionio vadovaujama iniciatyvinė grupė praėjusiais metais nesėkmingai bandė surinkti 300 tūkst. rinkimų teisę turinčių piliečių parašų referendumui dėl šalies stojimo į NATO surengti. Referendumo iniciatyvos teisę taip pat turi ir ne mažiau kaip vienas ketvirtadalis visų Seimo narių, tai yra, 36 parlamentarai. Nepavykus surinkti piliečių parašų, R.Pavilionis tai paragino padaryti patį Seimą.

Kaip BNS sakė Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Justinas Karosas, nesėkmingas bandymas surinkti parašus demonstruoja, jog visuomenė neremia referendumo idėjos. Apklausų duomenimis, narystę NATO remia daugiau kaip pusė visų šalies gyventojų. Be to, šalies narystei pritaria pagrindinės politinės partijos.

Lietuva tikisi tapti pilnateise NATO nare 2004 metais, kai Sąjungos valstybių parlamentuose bus baigta ratifikuoti stojimo dokumentus.

▪ JAV PREZIDENTO LAIŠKAS LIETUVOS PREZIDENTUI

Prezidento spaudos tarnyba informuoja, kad sausio 23 d. Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus priėmė Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadorių John Tefft. JAV ambasadorius perdavė Lietuvos valstybės vadovui JAV Prezidento George Bush laišką. Jis laiške pažymi, jog nuolatinis ir atkaklus V.Adamkaus darbas padėjo Lietuvai užsitikrinti kvietimus prisijungti prie NATO ir Europos Sąjungos. “Jūsų vadovavimas ir įžvalga padėjo įgyvendinti šiuos siekius, - rašo JAV prezidentas.

Dėkodamas už ryžtingą paramą kovai prieš terorizmą, G. Bush rašo: “Jūs pats patyrėte siaubingus Rugsėjo 11-osios išpuolius ir parėmėte siekį išrauti terorizmą su šaknimis”.

Savo ir žmonos Lauros vardu dėkodamas už svetingumą vizito Vilniuje metu, JAV prezidentas primena Rotušės aikštėje žmonių skanduojamą lietuvišką žodį “ačiū”. “Tai buvo įsimintina viešnagė, ir mes su dėkingumu prisimename nepaprastą Lietuvos žmonių svetingumą. Laura ir aš tariame “ačiū” už viską, ką Jūs esate padarę, plėtojant Jungtinių Amerikos Valstijų ir Lietuvos ryšius”.

▪ VALDAS ADAMKUS TIKI KREPŠININKŲ PERGALE TURKIJOJE

Vilnius, sausio 23 d. (ELTA). Sėkmės žaidžiant paskutiniąsias 2003 metų Europos čempionato atrankos varžybas rungtynes su Turkijos rinktine Prezidentūroje apsilankiusiems Lietuvos krepšininkams palinkėjo Prezidentas Valdas Adamkus.

Už ryžtą iškovoję bronzos medalius Sidnėjaus olimpinėse žaidynėse prieš dvejus metus pasirašytu dekretu Prezidentas Valdas Adamkus apdovanojo krepšininkus Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordinais. Sausio 23 d. šiuos ordinus Prezidentas užsegė Šarūnui Jasikevičiui, Dariui Maskoliūnui, Ramūnui Šiškauskui, Eurelijui Žukauskui ir Mindaugui Timinskui. O Sauliui Štombergui ir Gintarui Einikiui šalies vadovas įteikė Respublikos Prezidento taures. Mat šie du krepšininkai jau turi Gedimino ordinus už sėkmingą pasirodymą Atlantos olimpinėse žaidynėse.

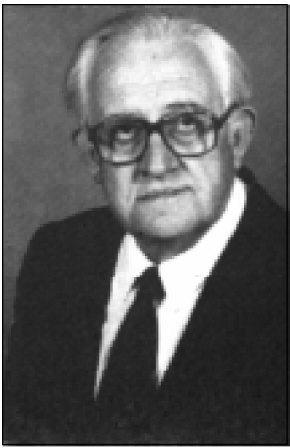
Valstybės vadovas padėkojo krepšininkams ne tik už tai, kad jie garsina Lietuvos vardą pasaulyje, bet ir už tai, kad jie yra paskata bei pavyzdys idealų ieškančiam Lietuvos jaunimui.

Daugeliui Sidnėjaus olimpinio žaidynių dalyvių valstybės apdovanojimai buvo įteikti anksčiau. Tačiau užsienyje gyvenančius krepšininkus būdavo sunku kartu sukviesti į apdovanojimo ceremoniją. O šiuo metu Lietuvos rinktinė kaip tik yra susibūrusi namuose. V. Adamkus Kauno sporto halėje stebėjo, kaip Lietuvos rinktinė nugalėjo Ukrainos krepšininkus, primena ELTA.

Atsisveikindamas ir linkėdamas sėkmės Turkijoje įvyksiančiose varžybose, Prezidentas sakė, jog tikisi, kad po pasaulį išsiblaškę krepšininkai anksčiau ar vėliau grįš į Tėvynę ir išilies į Lietuvos gyvenimą.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Praėjusių metų JAV balsavimai parodė, kad po daugelio metų susiskaldymo tarp pagrindinių didžiųjų politinių partijų pagaliau prieita prie vienos partijos - Respublikonų laimėjimo. Respublikonas tapo šalies prezidentu, jo partija perėmė Senato daugumą ir Atstovų rūmus. Kartu buvo nemažų pasikeitimų ir Kongrese ir vykdomoje vyriausybėje. Jau svarstomi nauji įstatymai, kurie palies valstybės kryptį ekonominiuose ir socialiniuose klausimuose.

Dar nėra visiškai aišku, ką atneš amerikiečiams naujoji vyriausybės kryptis. Labai įtakingu Senato finansų komiteto pirmininku naujame Kongrese tapo senatorius respublikonas iš Iowa Chuck Grassley. Jis pabrėžė, kad po pajamų mokesčių sumažinimo svarbiausiu klausimu bus *medicare* vaisių kainų sumažinimas. Amerikiečiai politikai jau pradėjo rūpintis ateinančiais 2004 metų rinkimais. Vienas senatorius iš Connecticut sen. Joseph Lieberman, kuris praėjusiame balsavime kandidatavo į viceprezidento vietą, paskelbė savo kandidatūrą į JAV prezidento poziciją. Jis kalbėjo, kad amerikiečiai nusipelnė geresnio prezidento, negu dabartinis prezidentas George Bush. Amerikos vidurinė klasė siekia geresnio gyvenimo, kalbėjo jis, paskelbdamas savo kandidatūrą. Sen. Lieberman pabrėžė, kad jis praėjusiuose balsavimuose nepastebėjo rimtesnių antisemitizmo išsišokimų, ir nemano, kad jam balsavimuose galėtų pakenkti nuotaikos prieš žydus.

Įvairios balsuotojų apklausos parodė, kad dabartinei vyriausybei daug padėjo jos pastangos įveikti pasaulinį terorizmą ir pasirengimai nugalėti musulmonų fanatikų veiklą naftos versmėmis turtingam Irake. Nustatyta, kad Amerikos vyresnio amžiaus balsuotojai net 51 procentą savo balsų atidavė respublikonų kandidatams, o 46 procentai balsavo už demokratų. J. Lieberman pabrėžė, kad jis kitoks demokratas nei kiti kandidatai, kurie jau paskelbė savo norą tapti Baltųjų rūmų laikiniais savininkais.

VIS DAUGIAU KANDIDATŲ

Antrasis, savo kandidatūrą iškėlęs 2004 m. rinkimuose, yra demokratas iš Missouri, buvęs vadovas Atstovų rūmuose Dick Gephardt. Jis, paskelbdamas savo kandidatūrą, pabrėžė, kad dabartinis prezidentas Bush veda tautą klaidingais takais ekonomikos, valstybės saugumo, sveikatos priežiūros, švietimo ir energijos klausimuose arba visai neveda valstybės ten, kur reikėtų vesti. Kongresmenas Gephardt neminėjo savo atsišaukime, kad jis jau kartą, 1988 m. bandė tapti prezidentu, bet nelaimėjo demokratų partijos nominacijos. Jis bandys sudaryti savo tyrinėjimų komisiją, kuri išaiškintų, ar jam pavyktų sukelti kampanijai reikalingų lėšų, kurios siektų 15 ar 20 milijonų dolerių sumą, kuri reikalinga rimtai rinkimų kampanijai.

Savo kandidatūrą paskelbė buvęs Vermonto gubernatorius, medicinos daktaras Howard Dean, iškėlęs sveikatos priežiūros klausimą, kaip svarbiausią valstybės uždavinį. Dar vienu kandidatu į prezidento vietą pasiskelbė demokratas milijonierius teisininkas senatorius iš Šiaurinės Karolinos John Edwards. Jis norįs būti

“paprastų žmonių kandidatu”, nes dabartinis prezidentas ieško draugų tik tarp turtingųjų. Panašiai savo kandidatūrą į prezidento kėdę aiškino ir Massachusetts senatorius John Kerry, pabrėžęs, kad už socialinį draudimą iš dirbančiųjų plėšiamą sumą yra nereikalinga. Dabartinė administracija veltui eikvojo laiką po Rugsėjo 11-tos teroristų atakos ir nieko nepadarė užtikrinti, kad daugiau tokių atakų nebūtų, sakė jis.

Kandidatu į prezidentūrą pasiskelbė pastorius iš Brooklyn Al Sharpton. Jis nori pakeisti demokratų partijos dvasią. O tam uždaviniui reikia patekti į Baltuosius Rūmus.

Stebėtojų nuomone lapkričio 5 d. balsavimai labai sustiprino respublikonų galią, tačiau tuo pačiu padidino ir partijos atsakomybę. Jau nuo 1954 metų, kai prezidentu buvo Eisenhower, respublikonai valdė abu Kongreso rūmus ir turėjo istorinę progą pakreipti amerikiečių gyvenimą. Jei iki būsimųjų balsavimų valstybės reikalai nepablogės, valdančioji partija liks valdžioje daug metų, tačiau, jei padėtis pablogės, nebebus ką kaltinti, kaip tik respublikonų partiją.

JAV Jungtinių karinių pajėgų štabo viršininkas Richard B. Myers po pasitarimo su Turkijos karo pajėgų viršininku gen. Hilmi Ozbeko Ankaroje dėl bazių naudojimo karo su Iraku atveju. AFP

Keliais sakiniais

- **Vatikano** ambasadorius Jungtinėse Tautose arkivyskupas Renato Martino laikraščiui *Avenire* pasakė, kad popiežius Jonas Paulius II bando visomis jėgomis išvengti karo Irake ir spręsti įtempimus savo diplomatinėmis, tarptautinėmis jėgomis bei malda.
- **Turkijos** naujoji vyriausybė gavo iš JAV dar 19 bilijonų naujų paskolų, nes karo su Iraku atveju būtų puolama iš Turkijos karinių bazių. Turkijos nuomone, karas su Iraku labai pakenktų turkų turizmo pajamoms. Turkijos bazėse laikomi JAV lėktuvai.
- **Britanijos** parlamente sustiprėjo opozicijos balsai prieš įsivėlimą į karą Irake.

- **Vatikano žinių agentūros** žiniomis pernai įvairiose šalyse, daugiausia Pietų Amerikoje ir Afrikoje, buvo nužudyti 25 katalikų misionieriai, paskelbti kankiniai.

- **Argentinoje** buvo palaidotas buvęs šalies prezidentas generolas Leopoldo Galtieri, laikytas namų arešte. Jis valdė Argentiną, kai ji sumanė išvaduoti iš Anglijos Falklando salas, kurios kolonizuotos Britanijos argentiniečių buvo vadinamos Malvinų salomis. Žygis nepavyko, nes Anglija karą laimėjo ir salas išlaikė.

- **Vokietijoje** vyksta ginčai dėl Hitlerio laikų palikimo - galingos sienų apsaugos (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVA IR VĖL PRAŠO PADĖTI

Amerikoje 1960 m. prezidentu buvo išrinktas demokratas John F. Kennedy. Po metų jo vyriausybėje prasidėjo iki tol JAV politikoje nebuvę koegzistencijos su Sovietų Rusija ryšiai. Amerikos lietuviams tai sudarė naujų rūpesčių, nes noras artintis prie Maskvos, siekiant vienos ar kitos bendradarbiavimo formos užsienio politikoje, galėjo pakenkti Lietuvos laisvinimo pastangoms. Garsiai pradėta kalbėti ir rašyti apie “viršūnių konferenciją”. Tai rodė padidėjusį norą pataikauti Sovietų Rusijai, pasitikint, kad jų vadai bus sukalbamesni Berlyno ir Pietų Azijos klausimais.

Todėl Amerikos lietuvių taryba ieškojo būdų užmegzti ryšius su JAV Vyriausybės atstovais. Kogrese lietuvių ryšiai jau buvo žinomi. 1961 m. balandžio mėnesį įvyko pasitarimas su latvių ir estų vadais ir buvo sudarytas Bendras Pabaltiečių komitetas - Joint Baltic American Committee, kurio tikslas - veikti bendrai visų pabaltiečių vardu Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvinimo reikaluose. Toje pirmoje konferencijoje buvo paruošta visų trijų tautų vardu bendra deklaracija ir įteikta JAV Valstybės sekretoriui Dean Rusk. Valstybės departamente su jo pavaduotoju Richard Davis buvo ilgai diskutuoti okupuotos Lietuvos reikalai. Buvo prašyta, kad kiekvieną liepos mėnesį būtų JAV Prezidento skelbiamos Pavergtųjų tautų savaitės, kas ir buvo padaryta. Pasikalbėjimo metu buvo pageidauta, kad Voice of America transliuojamose programose už geležinės uždangos sustiprintų prieškomunistinę propagandą. Atkreiptas dėmesys, kad iš ten siuntinėjama komunistinė literatūra. Kai tų pačių metų gruodžio 12 d. Bendrojo Pabaltiečių komiteto nariai Valstybės departamente prašė pradėti transliuoti programas už geležinės uždangos pabaltiečių kalbomis per Free Europe Committee, sulaukė irgi teigiamo atsakymo. Šis bendras pabaltiečių žygis parodė, kad kartu veikiant, galima daugiau pasiekti ir sulaukti amerikiečių visuomenės dėmesio.

Nors dabar Baltijos valstybės pakviestos į NATO ir Europos Sąjungą, bet JBANC - Bendrojo pabaltiečių komiteto - darbai nebaigti. JAV Senatas turi patvirtinti Prahoje pakviestų valstybių pakvietimą. Tų valstybių prisijungimo prie NATO protokolai numatoma bus pasirašyti kovo 26 d. Balandžio mėnesį JAV Senatui bus įteikti protokolai patvirtinimui. Mums žinotina, kad Delaware senatorius Joseph Biden nori praveisti apklausinėjimus ir sužinoti, kaip tose valstybėse buvo vykdomas holokaustas.

Tačiau pastaruoju metu iškilo ir kitas reikalas - Laisvosios Europos radijo programų uždarymas lietuvių, latvių ir estų kalbomis. Teigiama, jog, kai kraštai pakviesti į NATO, jos nebereikalingos. Bet Lietuvoje plačiai klausomos LE radijo iš Prahos laidos, nes duoda vertingas programas ir yra prieš Lietuvos spaudos bulvarinį lygį ir nuolatinį jose spausdinamą moralinį purvą. Reikia džiaugtis prez. V. Adamkaus laišku JAV prez. G. Bush, kuriame jis prašo dar neuždaryti tų laidų. Mes turime prašyti vėl JAV prezidentą ir savo senatorių bei Atstovų rūmų narių, kad dar ne laikas nutraukti minėtas radijo programas Europoje. Daugiau informacijos spausdiname 11 puslapyje. Būtinai ir mes kartu su Amerikos lietuvių taryba ir LB prašome į tai atkreipti dėmesį ir dar kartą atlikti pareigą Lietuvai.

S. Tūbėnas

KAIP RENGSIME REFERENDUMĄ DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR JĮ SUŽLUGDYSIME

Visiems akivaizdu - Lietuva nori būti Europos Sąjungoje. Tai banali ir visiems nuobodi tiesa. Tačiau, kad šis nuobodus noras taptų kūnu, reikia, kad tam piliečiai pritartų referendumme. O štai čia ir slypi didelė galimybė suklypti. Kas bus, jei referendumas neįvyks? Jei piliečiai neateis balsuoti? Tuomet ir matysim Europą su jos penkiais milijardais eurų kaip savo ausis be veidrodžio.

Atrodo, kad tai absurdiškos mintys? Tačiau šiuose prezidento rinkimuose Valdo Adamkaus pergalė niekam nekėlė abejonių. O rezultatą matome visai kitą.

Panašus scenarijus gali nutikti ir su referendumu dėl stojimo į ES. Kodėl?

Tai lemia du dalykai: ES klausimas masinėje sąmonėje asocijuojasi su nuoboduliu; čia nėra jokios įtampos, jokios intrigos, kuri paskatintų išreikšti savo nuomonę. Antra, nematau jokių jėgų, kurios galėtų šį sąstingį ir abejingumą išvaikyti.

Su kuo mums asocijuojasi Europos Sąjunga? Su biurokratija, kažkuo tolimu, neaiškiu dalyku, kažkokiu mechaniniu ir negyvu dariniu. Žodžiu, tai gal ir nieko (juk gausime pinigų), tačiau baisiai nuobodu. Be to, kaip sakė vienas mano draugas, “visos tos integracijos vyksta ir be manęs, tad kodėl aš dar ką nors turiu daryti?” Bijau, kad su tokia nuomone sutiks 99.5 proc. Lietuvos gyventojų.

Ir neverta savęs raminti neblogomis viešosios nuomonės apklausomis. Kai pas mane ateina ir paklausia, ar aš pritariu narystei Europos Sąjungoje, be abejo, aš pasakau - taip. Tačiau ar tai reiškia, kad referendumo dieną man pakaks ryžto nukeliauti ir balsuoti už tai? Juk šis klausimas ir taip aiškus, tai kodėl dar turiu plėšti batus? Juk ir taip už mane nubalsuos.

Beje, ar buvo padarytos apklausos, kuriose būtų klausiamas, ar jie ruošiasi ateiti referendumo dieną balsuoti? Manau, kad tokiu atveju rezultatai nebūtų tokie džiuginantys. Be to, nepamirškime šių rinkimų - rinkėjų pasyvumas buvo stulbinantis. Ar galime tikėtis didesnio aktyvumo referendumo dieną? Vargu.

Norint, kad paprastas statistinis lietuvis (kaip ir bet kuris kitas žmogus) eitų balsuoti, reikia tam tikros įtampos, tam tikrų aistrų. Europos Sąjunga neišprovokuoja jokių jausmų, - ji bespalvė, bekraujė. Visa vykdoma propaganda - laidos per LTV ar LNK tik migdo, o ne aktyvina piliečius. Jose nieko kito nedaroma, tik aiškinama, kokia bus nauda iš narystės ES. Tačiau tai ir taip žinoma, - tad kartojimas to paties dalykus padaro savaime suprantamus. O paprastam piliečiui tai reiškia, kad referendumo dieną niekur nereikia eiti. Taip už ES pinigus vykdoma antipropaganda.

Dėl referendumo baigties aš ne taip bijočiau, jei egzistuantų pakankamai girdima, réksminga opozicija. Ji išprovokuotų diskusijas, o kartu ir aistras. Taip būtų suaktyvinti tie, kurie pasisako už ES. Dabar net ir to nėra. Ir jei kas nors siektų, kad referendumas dėl narystės ES neįvyktų, jis visais būdais stengtųsi išlaikyti tokią situaciją.

Politinis elitas ruošiasi šiam referendumui. Tačiau ar jo paraginimų užteks suaktyvinti pasyvius ir abejingus lietuvaičius? Juk prezidento rinkimai išryškino vieną labai svarbų aspektą. Jei kas ir yra labiausiai atstumtas - tai net ne skurdžiausia Lietuvos dalis, tai - politinis elitas. Jo niekas neklauso. Įvairiuose posėdžiuose įvairių intrigų dėka priimti sprendimai

niekam nedaro įspūdžio. Tai, kad dabartiniai politikos vadai pasisakys už narystę ES, dar nereikia, jog jų nuomonė turės įtakos piliečių sprendimams.

Beje, reikia atkreipti dėmesį į labai jau slidžią naujai išrinkto prezidentus Rolando Paksos poziciją. Štai susitikime su ambasadoriais R. Paksas pabrėžė, kad sieks bendradarbiauti su Rusijos regionais (netgi nekalbama apie tarpvalstybinį bendradarbiavimą, minimi tik regionai; tai negi mes visiškai neturime savigarbos taip teigdami?), ieškos naujų rinkų ir žaliavų ne kur kitur, o Azijoje, Afrikoje ir Lotynų Amerikoje bei intensyvins santykius su Ukraina ir Baltarusija. Kaip jo rinkėjams interpretuoti šią žinią - “ES mums nėra tokia jau svarbi”? Beje, prisiminkime jo anksčiau pareiškimus, kad euroderybininkai nepakankamai išsiderėjo jo rinkėjams, kurie gali reikšti irgi tą patį - ko mes ten einame, jei nepakankamai gavome. Gal dar reikia pasiderėti, o paskui eiti? Ar ne tokios mintys į galvą gali ateiti Pakso elektoratui?

Be abejo, Pakso šalininkai gali pasakyti, kad narystė ES jiems yra savaime suprantamas dalykas (jis ir pats tą sako). Deja, pasaulyje nėra savaime suprantamų dalykų. Ir gal prieš koncentruojantis į Afrikos rinkas, pravartu padirbėti, kad atsidurtume Europoje?

Kas dar gali išjudinti mūsų visuomenę? Nevyriausybinių organizacijos? Eurokoman-dos? Vargu. Belpieka žinia-sklaida. Tačiau reikia ne vien informacijos, kas bus, kai įstosime į ES. Reikia diskusijų, reikia aistrų, reikia, kad ES nebūtų tolimas, svetimas ir savaime suprantamas dalykas.

Virginijus Savukynas

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Keliais sakiniais

rios karo atveju pasiektų taikinius prieš teritorijoje.

• **Venecuelos** vidaus konflikte prezidento Hugo Chavez kareiviai vartoja gumines kulka-s ir ašarines dujas streikuojančių darbininkų minių išvaikymui. Neveikiant gazolino gamyklom, vyriausybė pradėjo pirkti gazoliną iš kaimyninės Brazilijos, kuri perduoda gazoliną laikiniais vamzdžiais.

• **Amerika ir Kanada** susitarė, kur ir kiek galima pagauti tunos žuvų ir kiek žvejų laivų galima įsileisti į tunos mėgstamus rajonus.

• **Prancūzija** nepalankiai sutiko Lenkijos vyriausybės nutarimą pirkti karo lėktuvus iš Amerikos. Tie “F-16” lėktu-

vai pakeis pasenusius lenkų aviacijos MIG rusų gamybos lėktuvus. Prancūzija tikėjosi, kad Lenkija pirsks “Mirage - 2000” lėktuvus.

• **Jei Amerika** be Jungtinių Tautų dalyvavimo pradės karą su Iraku, Europos Sąjunga vargu ar prisidės prie Irako pokarinio atstatymo, pasakė Europos Sąjungos užsienio reikalų komisaras Chris Patten.

• **Turkija ir Sirija** susitarė siekti Irako masinio naikinimo ginklų problemos sprendimo diplomatinėmis priemonėmis.

• **Aukščiausias Izraelio** teismas atmetė valdžios draudimą dviem žinomiem Palestinos politikam būti kandidatais į Izraelio parlamentą.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro direktorius prof. dr. Jonas Račkauskas Čikagoje pristato kalbėti Dalią Kuodytę, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Vilniuje direktorę.

Z. Degučio nuotr.

REFERENDUMAS - GEGUŽĖS 11 DIENĄ

Vilnius, sausio 23 d. (ELTA). Seimas po pateikimo pritarė nutarimo projektui paskelbti privalomą referendumą dėl narystės Europos Sąjungoje gegužės 11 dieną. Parlamentarai atmetė Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos siūlymą referendumą surengti rugsėjo mėnesį.

Kaip sutarta Seime, svarstant nutarimoprojektą, bus nagrinėjami Vyriausybės vadovo, parlamentarų pateikti siūlymai dėl privalomojo referendumo rezultatų nustatymo normų pakeitimo, balsavimo dvi dienas.

105 parlamentarų vardu nutarimo projektą pateikęs Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas pažymėjo, kad visos Seimo frakcijos sutaria skelbti referendumą, tam įpareigoja ir Lietuvos Konstitucija. Jo teigimu, gegužės mėnuo referendumui pasirenkamas

todėl, kad tai yra laikotarpis tarp Lietuvos stojimo į ES sutarties pasirašymo ir jos ratifikavimo. Pasak A. Paulausko, labai svarbu pateikti aiškų tautos sprendimą dėl stojimo į ES prieš sutarties Europos valstybių parlamentuose ratifikavimą.

2003 m. balandžio 16 d. Atėnuose numatoma pasirašyti Lietuvos stojimo į ES sutartį, kurią vėliau turės ratifikuoti Lietuvos Seimas, ES valstybių narių parlamentai bei parafuoti Europos Parlamentas. Ratifikavus stojimo sutartį ES valstybėse narėse, Lietuva taptų visateise ES nare ir 2004 metų birželį jau galėtų dalyvauti Europos Parlamento rinkimuose.

Seimo Pirmininkas A. Paulauskas atsargiai vertino siūlymą pakeisti privalomojo referendumo rezultatų nustatymo normas. Pasak jo, naujasis referendumo įstatymas priimtas

neseniai, mąstant apie artėjančius įvykius. “Dabar prieš pat referendumą vėl keisdami įstatymą mes galime pasirodyti nepasitikintys savo žmonėmis”, - sakė A. Paulauskas.

Seimo Pirmininkas sutiko, kad privalomojo referendumo “kartelė” pakelta labai aukštai. Tačiau, pasak jo, privalomieji referendumai gali būti rengiami įvairiais, ne vien tik narystės ES klausimu. “Jei prie konkrečių įvykių taikysime ar keisime įstatymus, tai lazda gali atsisukti ir kitu galu”, - sakė A. Paulauskas.

Neatmesdamas pasiūlymo ir sutikdamas, kad jis turėtų būti svarstomas nutarimo dėl referendumo paskelbimo kontekste, Seimo pirmininkas pažymėjo, kad įstatymo pritaikymas konkrečiam įvykiui nėra teisinga praktika. A. Paulausko nuomone, vertėtų atkreipti didesnę dėmesį į organizacinius referendumo klausimus.

Pagal dabar galiojančią įstatymo nuostatą sprendimas dėl klausimų, kurie buvo svarstyti privalomajame referendume, yra laikomas priimtu, jeigu tam pritarė daugiau kaip pusė piliečių, dalyvavusių referendume, bet ne mažiau kaip trečdalis piliečių, turinčių rinkimų teisę ir įrašytų į rinkėjų sąrašus.

Šiuo metu rinkėjų sąrašuose yra daugiau kaip 2,7 milijono Lietuvos piliečių. Pritarimas Lietuvos narystei Europos Sąjungoje būtų pareikštas tuo atveju, jei už tai būtų ne mažiau kaip 902 tūkst. 550 piliečių.

Seimo nutarimo projektą dėl referendumo narystės ES klausimu paskelbimo planuojama toliau svarstyti vasario 24 d. prasidėsiančioje neeilinėje sesijoje.

GALVOSŪKIS - AR PAKSAS ŠVARUS?

Šalies vadovui pavaldžioms teisėsaugos institucijoms teks spręsti nemenką galvosūkį - Seimo opozicijos politikų prašymu ištirti, ar išrinktojo Prezidento Rolando Pakso ligšiolinėje veikloje nėra politinės korupcijos požymių.

Keturi opozicinės Seimo Tėvynės sąjungos (konservatorių) frakcijos nariai Andrius Kubilius, Jurgis Razma, Rasa Juknevičienė ir Vytautas Landsbergis paprašė Valstybės saugumo departamento, Specialiųjų tyrimų tarnybos ir Generalinės prokuratūros ištirti, ar “ligšiolinėje Rolando Pakso veikloje nėra “politinės korupcijos” požymių”. “Pakso politinės veiklos finansavime dominuoja būtent rusiškas kapitalas, visa eilė veikų, kurias jis darė eidamas oficialias pareigas, kelia įtarimų, kad buvo piktnaudžiaujama tamybine padėtimi, stengiantis patenkinti “LUKoil” ir kitų “užsakovų” iš Rusijos interesus”, - teigiama specialiosioms tarnyboms adresuotame politikų laiške.

Įtartini pinigai

Konservatoriams pirmiausia užkliuvo išrinktojo Prezidento finansiniai rėmėjai. Pasak jų, tai “skandalingai pagarsėjusios “Status” ir “Avia Baltikos” kompanijos, kurių ryšiai su buvusio KGB ir karinėmis struktūromis yra visiems gerai žinomi”. Dėl to, parlamentarų nuomone, kyla abejonių, ar Pakso rinkimų kampanija nebuvo finansuojama siekiant Lietuvos interesų sąskaita patenkinti kokius nors Rusijos politinius ar ekonominius interesus.

Konservatoriams užkliuvo tai, jog išankstinėje Pakso ataskaitoje apie rinkimų lėšas nurodyta daug privačių rėmėjų - Lietuvos piliečių, kurie jo rinkimų kampaniją, anot politikų, yra “tariamai” parėmę sumomis, siekiančiomis 510 tūkstančių litų. “Beveik akivaizdu, kad didžioji dalis taip įregistruotos paramos gauta ne iš šių piliečių, o, pažeidžiant įstatymus, iš kitų šaltinių”, - tvirtinama laiške.

Kaltina sabotąžu

Parlamentarai prašo specialiųjų tarnybų ištirti Pakso veiklą, kai jis du kartus vadovavo šalies Vyriausybei. Pasak konservatorių, sprendžiant “Mažeikių naftos” privatizavimo reikalus Pakso veikla daug kur sutapo su Rusijos naftos koncerno “LUKoil” interesais.

“LUKoil” kompanija dėjo daug pastangų, kad Lietuvos Vyriausybė nepasirašytų sutarčių su “Williams”. Bet koks delsimas jai buvo naudingas, nes “Mažeikių naftos” finansinė padėtis vis blogėjo”, - teigia Seimo nariai. Buvę partiečiai kaltina dukart ekspremjerą sabotąžu Rusijos naudai.

“Paksas derybas vilkino ir sabotavo, apgaudinėdamas ir Prezidentą, ir parlamentinę daugumą”, - tvirtinama laiške. Konservatoriams užkliuvo ir tai, jog Paksas, 1999-ųjų rudenį pažadėjęs atsistatydinti iš premjero posto, neskubėjo to daryti. Jų nuomone, politikas siekė “net ir tokiu sabotąžu sutrukdyti”, kad nebūtų pasirašyta “LUKoil” nepalanki sutartis.

Anot Seimo narių, “neryžtinga ir neprofesionali Pakso Vyriausybės politika tvarkant valstybės finansus taip pat buvo naudinga “LUKoil”. Konservatorių teigimu, panaši į 1999-ųjų rudens įvykius istorija pasikartojo antrojo Pakso premjeravimo laikotarpiu.

“Kai derybos su “Jukos” (2000-aisiais) pažengė į priekį ir buvo paskirta sutarties parafavimo diena, Paksas tą pačią dieną antrą kartą atsistatydino. Galima manyti, jog ir tai buvo daroma dėl sutartimi nepatenkintos “LUKoil” kompanijos interesų”, rašoma laiške.

Visi tikisi principingumo

Konservatoriai tvirtina suprantą, kad jie savo laišku stumia pareigūnus į nelengvą situaciją. Kartu autoriai tikisi, jog pakaks pilietiškumo keliamus klausimus svarstyti “valstybiškai principingai”. Kaip sakė viena laiško autorių Seimo narė Juknevičienė, kreipimasis įteiktas prieš pat antrąjį prezidento rinkimų turą - sausio 3 dieną. Jos teigimu, kol kas jokių atsakymų nėra gauta.

Pasak politikės, apie laišką iki šiol nebuvo viešai pranešta, nes nenorėta, jog jis būtų palaikytas kaip rinkimų kampanijos dalis. Juknevičienės tvirtinimu, kreiptis po rinkimų konservatoriai nenorėjo dėl to, kad nebūtų apkaltinti kerštavimu. “Tai bus testas nepriklausomai valstybei”, - sakė politikė.

Principingo sprendimo tikisi ir būsimoji išrinktojo Prezidento patarėja Dalia Kutraitė-Giedraitienė. Ji teigė neabejojanti, jog teisėsaugos institucijos paneigs konservatorių kaltinimus.

“Nurodyti faktai - laužti iš piršto. Neabejoju, kad bus duotas teisingas atsakymas ir nepagrįstos kalbos visiems laikams bus baigtos”, - sakė Kutraitė-Giedraitienė. Apie tai *Lietuvos žiniose* rašo Paulius Milčius.

VYRIAUSYBĖS NARIAI RAGINA PASAKYTI “TAIP” NARYSTEI EUROPOS SĄJUNGOJE

Sausio 23 d. Seimo plenariniame posėdyje surengta diskusija apie šalies integraciją į Europos Sąjungą.

“Šiandien mums liko išlaikyti patį svarbiausią testą - atsakingai pasirengti būsimajam referendumui dėl Lietuvos narystės ES. Mūsų pareiga, kad kiekvienas referendumo dalyvis suprastų balsuojantis ne tik už savo ir savo šeimos gerį ir saugumą, ne tik už artimiausią dieną ar metus, bet ir už Lietuvos ateitį ilgiems dešimtmečiams”, - sakė Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis. Jis pareiškė asmeniškai prašęs kiekvieno Seimo nario bei politinių partijų įsitraukti į politinę agitaciją už sėkmingą referendumo baigtį. A. Valionio nuomonei pritarė ir Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas. “Būtų gerai, kad būtų bendras partijų susitarimas šituo konkrečiu klausimu, kuris padėtų pagrindą partinei ir dešiniųjų, ir kairiųjų veiklai kiekviename rajone ir miestelyje”, - sakė A. Brazauskas. Pasak jo, “ES yra Lietuvos ateitis. Ir ta ateitis labai priklauso nuo mūsų pačių”.

Viltį, kad gegužės 11 dieną įvyksiančiame referendume piliečiai balsuos už Lietuvos narystę ES, išreiškė ir vyriausiasis euroderybininkas Petras Auštrevičius. “Tikiu, kad gegužės 11-oji taps istorine diena Lietuvai”, - teigė P. Auštrevičius.

LGITIC inf.

NUOMONĖS

SVETIMOJ AKY...

Dr. Rūta Gajauskaitė,
kriminologė

...ir šapelis matosi, o savo-
ir rašto nepastebi. Taip maž-
daug galima apibendrinti visų
šios žiemos rinkimų pralaimė-
tojų elgesį. Vietoj to, kad išsi-
nagrinėti savo klaidas ir taisyti
jas, pralošę rinkimus kruopš-
čiai tiria R. Pakso rinkiminę
kompaniją ir visi, tiek kairieji,
tiek dešinieji bei centristai dar-
niu choru jį kritikuoja.

Tik vienas vienužis K. Bo-
belis pasielgė demokratiškai-
pasiskelbė atsistatydinsias iš
partijos vadovų, kaip ir priimta
pasaulyje, pralaimėjus rinkim-
us. O kiti? Kiti - kaltina, atro-
do, savo nuodėmėmis rinkimų
laimėtoją ir iš anksto žada jam
nesėkmę rinkiminių pažadų
įgyvendinime... Tai kokios gi
tos R. Pakso nuodėmės?

Pirmoji - vos ne gimtoji nu-
dėmė, - tai, kad buvo TSKP ir
LKP narys. Ir Brazauskas buvo
TSKP, LKP, DDP ir t.t. Tiesa,
kol jis buvo konservatorius - tai
nemaišė. Ir jau visai kas kita,
kai savo bendraminčius subū-
rė. Dar kad būtų tyliai sėdėjęs
kaip Vagnorius, Dagys ar And-
rikienė... Tai ne - į rinkimus pa-
sišovė!!!

Vienok, kas kaltas, kad Lie-
tuvos politikoje dominuoja bu-
vę ir neprašuvę komunistai?
Kodėl Seimas dar 1990 ar bent
po pučo 1991 metais nepriėmė
desovietizacijos įstatymo, kur-
is vienu kirčiu būtų užbaigęs
visų sovietinių kolaborantų da-
lyvavimą politikoje!!! Nebūtų
reikėję atskirais bedančiais įs-
tatymukais kankintis su čepai-
čiais, minkevičiais ar šatrijom-
mis... Juk Sąjūdis tada Seime

turėjo daugumą - niekas ne-
trukdė? Todėl, kas patikės, kad
puikus šachmatininkas V. Lands-
bergis politikoje nematė šiuo
vienu ėjimu toliau? Antra ver-
tus jis vietoj desovietizacijos
įvykdė desajūdizaciją...Ir kas
gali tai paneigti...

Antroji R.Pakso nuodėmė
- betarpiškas ryšys su rinkėjais.
Tuo tarpu 12 metų valdžioje įs-
trigusi naujoji nomenklatūra
guodėsi užsakytų apklausų re-
zultatais... Nors, tiesą pasakius
ir be apmokamų apklausų bu-
vo žinoma, kad valstybė turi
atiduoti skolas piliečiams: in-
dėlius, nuosavybę ir pensijas.
Tačiau tam skirtos privatizaci-
jos lėšos vis koku nors būdu
“nusėsdavo” kitose kišenėse, o
buvusi ir neprašuvusi nomen-
klatūra sprendė, kad svarbiau už
jaunimo mokslus yra pilių at-
statymas, kad svarbiau už inva-
lidų protezus yra stingeriai, kad
svarbiau išlaikyti buvusio oku-
panto karinę bazę Karaliaučiu-
je bei Lukašenkos režimą pigia
4 ct. už kilovatvalandę elektra,
bei smaugti savus vartotojus po
28 ct. vardan... ko? Žinojo var-
dan ko ir dabar žino, bet tyliai
Lietuvos milijardus parceliuo-
ja. O vietoj to dar kitą atpirki-
mo ožį pakiša: ar nenusipirko
Rusija prezidento Lietuvoje? Gal
ir nusipirko - klausėjui geriau
žinot, - nes pats ir sutaupė
jiems milijardus, papigintai
pardavinėdamas elektrą...

Tuo tarpu R. Paksas atvirai
pasakė kur kokios milijardinės
lėšos užstringa ir, kaip buvęs
premjeras, žino, kaip jas grą-
žinti teisėtiems savininkams...

Va, va, va, va!!! Čia ir iš-
lindo visos nomenklatūros ra-
gai ir nagai! Tiek kairieji, tiek
ir dešinieji šokosi ginti savo
“pinigų skalbimo” objektų,
teigdami, kad neįmanoma iš
šešėlinės ekonomikos ar skoli-
ninkų atsiimti “skalbiamus”
milijardus... Nors patys saviš-
kėse rinkimų programose tą
patį žadėjo! Akivaizdu, kad
kriterijai nevienodi - kas gali-
ma Jupiteriui to negalima Pak-
sui. O rinkėjai vis tiek įvertino
kitaip - pasitikėjo!

Trečioji R. Pakso nuodėmė
- tai, kad užsimanė valdžios,
t.y. panoro pats tapti Jupiteriu
be tėtusių palaiminimo?! Ir lai-
mėjo! Suiro visa valdžios pira-
midė. O buvo taip tvarkingai nu-
sistovėję: vieną kadenciją deši-
nieji, kitą - kairieji. Ir taip pa-
eiliui po gabalėlį “prichvati-
zavo” Lietuvėlę...Vienas kitą
bičiuliškai pažnaibydami, be
didelių nuostolių - pakritikuo-
davo “saulėtekius - saulėly-
džius”, paplanuodavo ir garan-
tuotai ėjo nomenklatūrinio mi-
lijonierių elito kūrimo keliu...
Ir še tau! Iššoko pilypas iš ka-
napių! Maža, kad paaukojo
premjero postą su visomis su
tuo susijusiomis galimybėmis,
maža to, kad atsisakė pasirašyti
ant Lietuvos apgrobimo su-
tarties - jis dar į prezidentus
skriste įskrido ir žada dvi ka-
dencijas ten būti... Lyg būtų ne
iš komunistinio lizdo išsiritęs,
lyg būtų ne konservatorių poli-
tinę mokyklą baigęs... Aki-
vaizdu, kad priglauostas ne sa-
vas... Taigi, ką priglaudė ir iš-
maitino?

Ketvirtoji nuodėmė - fašis-
tas! Taip nusprendė valdžios
elitas įvardinti šį subordinaci-
jos ir vidaus taisyklių nesilai-
kantį išsišokėlį. O svarbiausia
- tai įrodyti tautai. Tačiau pa-
sitikėjimo netekusios valdžios

Daktaras Juozas Kazickas Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui
įteikė savo prisiminimų knygą “Vilties kelias”. V. Grigo nuotr.

kaltinimai neįtikino rinkėjų,
kad šventa ugnis dega tik žva-
kutėje, kad liūtas lietuviškiau
nei erelis. Juo labiau, kad Lie-
tuva visais laikais ir amžiais
buvo sparnuota! Pradedant K.
Semenavičiaus raketomis, ku-
rias po 200 metų nusikopijavo
Ciolkovskis, pratęsiant Da-
rius-Girėno skrydžiu, sutruk-
dytu vokiečių ir nebaigiant Kai-
rio tarptautine šlove... R. Pak-
sas taip pat po lėktuvo sparnu
antrąją specialybę įgijo... Tai
argi erelis ne lietuviškų dausų
simbolis? O R. Paksas, jau kar-
tą nesusigundęs asmenine lai-
me visų mūsų sąskaita, argi jis
neteikia vilties? Už šią viltį ir
nubalsavo 55 % rinkėjų.

Susivienijusiems dešinie-
siems su kairiaisiais vertėtų su-
inventorizuoti savo klaidas, ar-
ba gatavų paprašyti iš Pakso ir
kuo skubiausiai jas ištaisyti,
nes neužilgo taip pat pralaimės
ir rinkimus į Seimą. Vertėtų pa-

simokyti iš Č. Juršėno, kuris
pirmasis visai Lietuvai paskel-
bė apie pasiryžimą dirbti, kad
įvykdytų savo ir prezidento pa-
žadus piliečiams...

Baikite aiškintis ekranuose,
kaip jūs boikotuosite R. Paksą,
kaip ir ko jis negali daryti ar
tik mandagumo žestus turės at-
likinėti. Atminkite - R. Paksas
geras mokinys ir neapvils savo
buvusių mokytojų. Atvirkščiai
- jis gerokai juos pranoks. Juo
labiau, kad savo komandoj turi
ne plytų mėtytojus, ar kuolus ant
galvos tašančius, bet užsie-
niuose mokslus ragavusius bei
mokančius demokratiniais ke-
liais įgyvendinti esamus įstaty-
mus.

Antrą vertus, reikia neuž-
miršti, kad R. Paksas žino, kad
prezidento galioj paleisti Sei-
mą. Šią pamoką gerai išmoko
iš V. Landsbergio, paleidusio
sau nepalankų pirmąjį Seimą
prieš laiką...

DIDŽIOJI IR MAŽOJI - VIENA LIETUVA
VI

Dr. Algimantas LIEKIS

*Mažosios Lietuvos
Tarybos narys*

neturėjo jokios kitos progra-
mos kaip tik užimti laisvąją
Europą, kuo daugiau užmušti
vokiečių ir apgaudinėti Vakarų
aljantus ...”

SSRS okupavusi Karaliau-
čiaus sritį, ištrėmusi, sunaikin-
usi iš ten nespėjusius pasi-
traukti gyventojus, masiškai į
jų vietą pradėjo atkelti dau-
giausia rusus; 1945 m. spalio
17 d. įjungė sritį į Rusijos su-
dėtį, 1946 m. vasario 7 d.
pavadino ją Kaliningrado sri-
timi, rusifikavo, sunaikindama
visa, kas galėtų naujiems kolo-
nizatoriams priminti, jog tai ne
rusų žemė.

Beje, J. Stalinas, siekdamas
gauti Karaliaučiaus sritį, visą
laiką turėjo ir atsarginį - Lietu-
vos žemės variantą. Dar prieš

Teherano konferenciją grupei
lietuvių mokslininkų Maskvo-
je, vadovaujamų prof. Pakark-
lio, buvo pavesta paruošti stu-
diją apie Mažosios Lietuvos is-
torinę praeitį. Tačiau JAV ir
Anglijai taip lengvai sutikus
patenkinti jo norus, ši užduotis
buvo atšaukta. Vėl grįžta prie
to varianto po Potsdamo sutar-
ties pasirašymo, iškilus gin-
čams dėl Vokietijos pasidalini-
mo, prosovietinės Rytų Vokie-
tijos sukūrimo. Tada jau SSRS
Mokslų akademijos N.Miklu-
ko-Maklajaus etnografijos ins-
titutui parengti išsamią moksli-
nę studiją apie Rytprūsių lie-

tuvišką praeitį. Ir tokia studija,
vadovaujant prof. N.Kušneriui
(Knyševui) 1951 m. buvo pa-
rengta ir išspausdinta to insti-
tuto mokslo darbų XV tome.
Iš tikrųjų, tai buvo labai vertin-
gas mokslo veikalas, neprara-
dęs savo reikšmės ir šiandieną.
Tačiau Vakaruose vėl nutilus
balsams dėl SSRS okupacijų,
buvo įsakyta veiklą išimti iš
visų bibliotekų ir sunaikinti,
nes iš tikro pagal jį, tik vienin-
telė Lietuva turėjo moralinę ir
pagal tarptautinės teisės nor-
mas teisę pretenduoti į Rytprū-
sių žemes.

Gaila, kad iki šiol, nežiū-
rint daugybės raštų, memoran-
dumų įvairių valstybių vado-
vams, tarp mūsų pačių pasi-
graudenimų, nebuvo dar, re-

miantis konkrečiais dokumen-
tais, tarptautinės teisės normo-
mis , o ne tik istoriniais, etno-
grafiniais faktais, iširta Mažo-
sios Lietuvos okupacija, kolo-
nizacija, nebuvo pareikalauta,
kad pripažintų savo klaidą ir
didžiosios valsybės - JAV, An-
gliją, sudariusios visas sąlygas
SSRS okupuoti ir kolonizuoti
lietuvių protėvių kraštą tarp
Nemuno ir Vyslos, o taip pat ir
pačią Lietuvą ir kitas Baltijos
valstybes.

Baigti norėčiau pirmojo
mūsų valstybės prezidento An-
tano Smetonos žodžiais: “Ma-
ža ko tėra verta ta tauta ar ta
šalis, kuri mano, kad vis tiek
neįstengs prieš stipresnį, neat-
silaikys prieš galingesnį. Tokia
tauta - tai vergiško pobūdžio
tauta ir ji anksčiau ar vėliau tu-
rės išnykti ne tik valstybių, bet
ir gyvųjų skaičiaus.”

(Pabaiga)

Jaltos konferencijoje buvo
išgautas J.Stalino pasižadėji-
mas, kad SSRS paskelbs karą
Japonijai po trijų mėnesių ka-
pituliuavus Vokietijai. Tačiau
juk tuo metu JAV baigė pasiga-
minti atomines bombas ir po
rugpjūčio mėnesį sunaikinimo
Hirosimos ir Nagasakio, Japo-
nija ir taip būtų kapituliuavusi,
jei SSRS ir nebūtų tuo metu
pradėjusi pulti jos. Bet SSRS
ir čia išlošė - ji irgi kaip karo
laimėtoja okupavo Pietų Sa-
chalino, Kurilų salas iki “Tai-
kos konferencijos”. Tiesa, tuo
metu JAV prezidentu jau buvo
H.Trumenas (D.Ruzveltas mi-
rė 1945 m. balandžio 12 d.),
bet ar jis irgi nesigaudė situaci-
joje, ar toliau tęsė savo pirmta-
ko politiką? Nežinia, kada
H.Trumenas suprato J.Stalino
pinkles, bet 1957 m. jis savo
užrašuose apie karo ir pokario
metus jau pažymėjo: “Rusija

Šiomet, sausio 15 d., sukan-ka trylika metų, kai Klaipėdos kraštas, po gaivalingo sukili-mo, prisijungė prie tikrosios motinos Lietuvos, nuo kurios jis buvo ilgus amžius atskirtas. Klaipėdos kraštas yra tik maža dalelė Mažosios Lietuvos, nes lietuvių gyvenamos žemės sie-kia toli in vakarus, lig Kara-liaučiaus. Tačiau likimas lėmė tik Klaipėdos kraštą atgauti. O platūs ir gražūs Prūsų Lietuvos plotai kairiajame Nemuno krante ligi šiolei tebelieka sve-timųjų valdžioje. Bet turėkime vilties...

Lig pasaulinio karo vokie-čių mokslininkai, tyrinėdami Rytprūsius, vienu balsu pripa-žino tos provincijos grynai lie-tuvišką praeitį ir būdą. Taip pat ir vokiečių valdžia ligi XIX a. antrosios pusės neneigė Ryt-prūsijų lietuviškumo. Ana, 1808 m., pertvarkant valdymo aparata, Gumbinės apygardos administracija buvo oficiališkai pavadinta *Koenigliche Preus-sische Litauische Regierung*, arba, lietuviškai išvertus, *Ka-rališkoji Prūsų Lietuvos Vy-riausybė*. Milžiniškas pakitėji-mas tautiniuose santykiuose Prūsų Lietuvoje invyko tik ant-roje XIX a. pusėje, kai Vokietija, Bismarko vadovaujama, po laimingų karų su Danija, Aus-trija ir Prancūzija, staiga virto galingiausia Europos valstybe. Iš Prancūzijos, laimėdama 1870-71 m. karą, Vokietija pa-ėmė tiek, kiek pati norėjo, nes, sudarant Strasburgo taiką, nu-galėta Prancūzija neturėjo nei sąjungininkų, nei užtarėjų. Dau-giau ko laimėti vakaruose tuo tarpu Vokietijai nebuvo ko. Ji todėl pasuko akis in rytus, kur viliote viliojo, kaip dabar vokie-čiai sako, “beribiai plotai” -ca-riškos Rusijos žemės. Tačiau čia vokiečių tuoj buvo apsižiūrėta, kad nėra ko tol veržtis per sie-ną, kol visas Vokietijos rytų pa-kraštys buvo ne vokiečių, o **lie-tuvių ir lenkų gyvenamas**. Vokiečiai atrado savo valsty-bės rytuose lig tol jiems “neži-nomas kolonijas”, kurias rei-kėjo suvirškinti, suvokietinti. Ir štai, antroje XIX a. pusėje buvo pradėtas smarkus ir griež-tas Vokietijos rytų provincijų vo-kietinimas. Tuo laiku Lietuvos, kaip politinio veiksnio, dar ne-buvo, bet užtat buvo gyvas ir ak-tualus Lenkijos atstatymo klausimas, ypač po nepavykusio 1863 m. lietuvių lenkų sukili-mo. Vakarų Europos simpati-jos dėl lenkų politinių emigran-tų agitacijos, buvo lenkų pusė-jė ir net vokiečių kai kurie poli-tiniai sluoksniai buvo linkę Len-kiją atgaivinti. Bet Bismarkas tam buvo griežtai priešingas. Lenkijos atstatymo šalinin-kams jis taip atsiliepdavo: “*Tie ponai nepažįsta lenkų ir neži-no, kad nepriklausoma Lenkija tik tada nustotų būti Prūsijos*

KAIP BŪVO VOKIETINAMA MAŽOJI LIETUVA

priešu, jei mes jai sudaryti ati-duotume žemes, be kurių mes patys negalime gyvuoti, kaip antai, žemutinę Vislą, visą Poznanę ir lenkiškas Silezijos sritis. Bet ir tada mes nebūtu-me jokių atveju tikri su jais tai-kos”. Taip galvodamas, Bis-markas nieko geresnio nema-tė, kaip tik skubiu tempu Vo-

Tilžė. Priekyje lietuvių evangelikų liuteronų bažnyčia.

kietijos rytus suvokietinti. Prieš lenkiškuosius pakraščius buvo imtasi daugiau ekonomi-nių represijų, tuo tarpu, kai Ry-tų Prūsiose prieš lietuvius bu-vo griebtasi nuvokietinimo po-litikos be jokios atodairos. **Tad bent trumpai pažiūrėkim, kaip ėjo lietuviybės naikini-mas Rytų Prūsiose, pačių vokiečių tyrinėjimais ir duo-menimis.** Šie tyrinėjimai ir duomenys yra tuo indomūs, kad jie yra atlikti prieš Didįjį karą, kada dar nebuvo politi-nių sąlygų, nes nebuvo laisvos Lietuvos, ir todėl yra padaryti moksliskai ir objektingai.

KAIP TOLI VAKARUOSE LIETUVIAI GYVENO

Kaip toli in vakarus seno-vėje siekė lietuvių gyvenami plo-tai ir lietuvių kalba? Kur ėjo siena tarp senprusių ir lietu-vių? Prof. A. Bezzenbergerio nuomone, siena tarp senprusių ir lietuvių ėjo Priegliaus, Un-gurupės ir Goldapės upių pa-krantėmis. Ši linija pasak jo, “*sudaro gana tikslią sieną kuri, prieš vokiečių ordino insigalė-jimą, skyrė prūsus ir lietuvius tiek kalbos atžvilgiu, tiek poli-tiškai*”. Panašių pažiūrų laiko-si ir didžiulė dauguma kitų vo-kiečių prieškarinių tyrinėtojų. XVIII a. pradžioje ne tik Ne-munas, bet ir Prieglius buvo lie-tuviška upė. Lietuvių kalbos plo-tas vakaruose siekė Karaliau-čių, o pietuose - Mozūrų eže-rus. Tai buvo didžiausio lietu-vybės žydėjimo laiko tarpas Rytų Prūsiose. Bet jau tuo pat laiku lietuviybė pradeda nykti Priegliaus žiotyse ir jo pakran-tėmis. Sunkų smūgį lietuvybei sudavė 1709 m. siautęs maras, kurs išnaikino Rytų Prūsiose apie 200,000 žmonių. Kadan-gi vokiečių čia tada dar nebu-vo, tai maro aukas sudarė tik

lietuviai. In maro ištuštintas vie-tas 1711-13 m. buvo atkelta pir-moji porcija vokiečių kolonis-tų iš vakarų, kurią sudarė 27,000 ateivių. Tai yra vokie-čių kolonizacijos pradžia Rytų Prūsiose. Vokiečiai pradeda stumti lietuvius in rytus. Jei lietuvių kalbos linija, XVII a. baigiantis, siekė Karaliaučių,

tai jau 1719 m., vadinasi, po ma-ro ir vokiečių kolonizacijos pra-džios, pagal Tetznerį, ji turėjo pasitraukti in rytus nuo Kara-liaučiaus dešiniuoju Priegliaus krantu ligi Labguvos - Teplia-vos linijos ir toliau ėjo in rytus per Vėliavą-Darkiemį-Golda-pę. Per visą XVIII a. lietuviybė dar išlaikė Insruties, Gumbi-nės, Ragainės, Tilžės, Šilutės ir Klaipėdos apygardas, nors Kara-liaučiaus srities jau neteko. XIX a. pradžioje visose tose apy-gardose dar plačiai skambėjo lietuvių kalba, ką rodo ir minė-tas 1808 m. Kar. Prūsų Lietuvos Vyriausybės insteigimas Gum-binėje. Beveik lygiai XIX a. vi-duryje, apie 1848 m., pagal Boettcherį, lietuviybė vėl buvo pastūmėta in rytus, būtent ligi linijos: Labguva-Insrutis-Dar-kiemis-Tolminkiemis (poeto Duonelaičio veiklos vieta). Po 50 metų, 1897 m. jau minėtas Tetzneris nurodo lietuviybę vėl labiau paspaustą in rytus, bū-tent, Insruties, Gumbinės ir Tol-minkiemio sritys jau yra vokiš-kos, o lietuvių kalbos plotas api-ma tik Tilžės, Ragainės ir Pil-kalnio apygardas, neskaitant Klaipėdos krašto. XIX a. pra-džios vokiečių statistikos paro-do jau visai mažą lietuvių gy-ventojų nuošimtį Rytų Prūsuo-se. Tad išeitų, kad kairiajame Ne-muno krante lietuviybė išnyko ūmai, tik per paskutinius 80 me-tų, nes pagal Boettecherį, 1848 m. lietuvių dar buvo labai daug, o ir Tetznerio tyrinėjimais, dar 1897 m. lietuvių turėjo būti ne-maža. Iš tokio nuostabiai greito lietuvių “sumažėjimo” Rytų Prūsiose galima padaryti tik vieną išvadą, būtent, kad nuo XIX a. vidurio vokiečiai, norė-dami pagreitinti lietuvių “iš-mirimą” Rytų Prūsiose, juos visur žymėjo vokiečiais.

RYTPRŪSIŲ “VOKIŠKUMAS”

Po pasaulinio karo, kai vo-kiečiai rytuose susidūrė su nauju politiniu veiksnio - Lietuva, tai prasidėjo gal-votrūkčiais neigimas visų prieškarinių vokiečių tyri-nėtojų nuomonių, jei tik jos buvo palankios lietuviams. Šių dienų vokiečių “naujasis” mokslas piestu stoja prieš tvir-tinimus, kad Rytų Prūsai se-niau buvę grynai lietuviški. Rytprūsijų “vokiškumui” in-rodyti po karo atsirado eilė šviežiai iškeptų “moksli-ninkų”, kurie apsiputoję šau-kia apie amžiną Rytprūsijų vokiškumą. Štai, vienas toks pokarinio darbo vokie-tis “mokslininkas”, būtent, P. Kargė, smerkdamas prieška-rines nuomones apie Rytprūsijų lietuviškumą, gaudžiai de-juoja, esą, “*kokių vaisių turi tokios klaidingos mokslškos išvados ir kokią protinę suirutę jos gali sukelti, tai mes pa-tiriam dabar savu kailiu, jei lietuviai, panašiai kaip lenkai, visada kalba apie savo isto-riškai - etnografinės teises, kurių jie turi in tam tikras Rytų*

Prūsų dalis”. Taip, p.p. erzac-mokslininkai, aimanavimas čia nieko nepadės, nes ylos maiše nepaslėpsi: kas iš amžių buvo lietuviška, to nepaslėpsi jokiais gudravimais!

Bet šandie vokiečiams dar per maža to, ką jie yra padarę su kairiojo Nemuno kranto lie-tuviais. Jie tiesia nagus ir in Klaipėdos kraštą, nes jie negali nurimti, kad Lietuva atgavo dalelę Mažosios Lietuvos že-mių. Vokietininkų veikla Klai-pėdos krašte yra gerai žinoma iš neumanininkų ir sassininkų bylos ir šlykščios vokiečių propagandos iš anapus Ne-muno. Vokiečiai nori pasaulį apgauti ir lietuviškas žemes paversti vokiškomis, nesi-drovėdami nei smurto, nei šmeižto, nei melo. Su tuo turim griežčiausiai kovoti, nes tei-sybė ir teisė yra mūsų pusėje. Bet pirmų pirmiausia patys tu-rime vakarų pajūrio praeitį ge-rai pažinti, nes istorijos pažini-mas yra galingas inrankis tarp-tautinėse rungtynėse. O Nemu-no žiotys iš amžių yra lietuvių gyvenama žemė ir niekam ki-tam ji negali priklausyti, kaip tik Lietuvai!

*Matas Bagdonas,
“Trimitas”,
1936 m. sausio 9 d. Nr. 2*

2003 m. KELIONĖS Į DAINŲ / ŠOKIŲ ŠVENTĘ VILNIUJE

Finnair ir kitomis oro linijomis

	Išvyksta birželio mėn.	Sugrįžta liepos mėn.
Boston	29 d.	14 d.
Chicago	29	13
Cleveland	27	11
Detroit	27	11
Los Angeles	28	11
Newark	28	13
New York	29	14
Philadelphia	26	11
San Francisco	28	13
Tampa	29	12
Toronto	29	14
Washington	29	13

Galima užsisakyti vietas ir kitomis dienomis.

Skambinkite

VYTIS TOURS

**40-24 235th St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161
800-778-9847
Fax 718-423-3979**

**E-mail vyttours@earthlink.net
Web site www.vytistours.com**

**Atstovybė Čikagoje:
Rita Penčylienė E-mail pencylar@comcast.net,
tel.: 708-923-0280
Bronė Barakauskienė E-mail broneb@aol.com**

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS CLEVELANDE

Šių metų Nepriklausomybės šventės minėjimą rengia JAV LB Clevelando apylinkės valdyba ir Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius.

Jau suplanuota oficiali minėjimo dalis. Bus įdomu išgirsti ką mums pasakys Bronius Nainys, daug metų vadovavęs Lietuvių Bendruomenei, dabar tapo aktyviu žurnalistu, drašiai analizuojantis politines Lietuvos situacijas.

Daug kas teiraujasi apie minėjimo muzikinę dalį.

Apie Toronto lietuvių 12-kos asmenų chorą **Dainą** sužinojom iš spaudos. Ypač susidomėjom po jų pavykusio koncerto Detroite, kurį rengė spalio 20 dieną Lietuvos Dukterys ir gražiai aprašė *Drauge* muzikas Stasys Šližys.

Chorui vadovauja muzikė Lilija Turūtaitė, į Kanadą atvykusi 1992 metais. Lietuvoje įsigijo aukštąjį muzikinį išsilavinimą Vilniaus Muzikos

akademijoje. Kauno Juozo Gruodžio muzikos mokyklose dėstė chorvedybą ir dirigavimą. Toronte jau minėjo savo muzikės veiklos 10 metų sukaktį. Ten dirba su trimis choriais - vyrų choru **Aras**, vaikų choru **Angeliukai** ir Toronto lietuvių pensininkų klubo chorą **Daina**. Šio choro dainos išreiškia tėvynės ilgesį, gražius tėviškės vaizdus, tėvynės meilę.

Po koncerto Detroite muzikas Stasys Šližys *Drauge* rašė: "Po kiekvienos dainos auditorija gausiu plojimu sveikino dirigentę, kuri laisvai, meniškai fortepijonu akompanavo chorui, pati dainavo ir jai pavyko net publiką pritraukti dainuoti kartu. Nepamirštama jautri daina *Mamai*, sukurta Lilijos Turūtaitės savo motinai, giliai paveikė klausytojus su motinos žodžiais: „.. Atvažiuok Lietuvon ir apkabink tą beržą, kurį pasodinai kai Tu gimei..."

Pabaigai choras nuotaikingai atliko Raudonikio *Tu Lietuva*, kurioje užaccentuoti žodžiai: "...jei išeini kur, sugrįžti noris, kai sugrįžti - ji vėl kaip sava. Širdij visuomet esi brangioji, šalele mano, Tu Lietuva!"

Minėjimui rengti LB ir ALTos valdybos turės daug išlaidų. Laiškais atsiųstos aukos bus perduotos organizacijų centrums. Kviečiam visus Clevelando ir apylinkių lietuvius dalyvauti minėjime ir neatsisakykit, kai valdybų atstovai kreipsis paramos.

LB valdybos narė dr. Kristina Stankaitytė-Phillips sudaro garbės mecenatų sąrašą, neatsisakykit, kai ji kreipsis ir ALTos atstovė Beatricė Pautienienė renka programai skelbimus.

Valdybos lauks gausių svečių minėjime ir visų Jūsų paramos.

LB inf.

Aldona Stempužienė

CLEVELAND, OH

Linus Klimavičius, talentingas jaunas verslininkas iš Lietuvos, sausio 9 d. buvo oficialiai priimtas į Rotary Club of Cleveland. Jį rekomendavo LR Garbės konsulė, IB International prezidentė Ingrida Bublienė. Linas Klimavičius dabartiniu laiku dirba Clevelande, *Point One International*. Iš k: John F. Cadwallader, Rotary Club of Cleveland prezidentas, Linas Klimavičius ir Ingrida Bublienė.

Vasario 16 dienos minėjimo išvakarėse New Yorke buvo surengta 30 dailininkų meno kūrinių paroda Kultūros Židinyje. Dailininkai su rengėjais: sėdi iš kairės P.Jurkus, N.Macelytė, A.Vakselis, gen. kons. A.Šimutis, tėvas L.Andriekis, V.Jonynas ir Pumputienė. Stovi: J.Rutenis, J.Sodaitis, M.Žukauskienė, V.Ignas ir kiti.

Lino Vytuvio nuotr. (nedatuota fotografija iš *Dirvos* archyvo).

“PASAULIO LIETUVIŲ DAILĖS DIENOS”

“PASAULIO LIETUVIŲ DAILĖS DIENOS” kūrybos programa menininkams, skirta Lietuvos valstybės, Mindaugo karūnavimo 750 metų ir artėjančio Lietuvos tūkstantmečio jubiliejams paminėti, rengiama šių metų birželio 16 - liepos 2 d. (17 dienų) Trakuose.

Tai bus pirmasis Dailės simpoziumas Lietuvoje. Jį remia Švietimo ir Užsienio reikalų ministerijos, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Lietuvos dailininkų ir mokslo draugijos bei apylinkių valdybos.

Kviečiami dalyvauti įvairių kartų lietuvių kilmės dailininkai, kuriems bus suteikti galimybės ir reikmenys kurti, nakvynė, išlaikymas, paskai-

tos, surengta darbų paroda Vilniaus Rotušėje, išleisti atmintiniai ir reklaminiai leidiniai ir kitos paslaugos.

Kūrybinės stovyklos žanrai: molbertinė tapyba, akvarelė, pastelė, piešinys. Dalyvių skaičius ribojamas 15 asmenų.

Informaciją, dalyvių atrankos kriterijus ir principus teikia Viešoji įstaiga “Amžiaus Vizija”, dir. Nerija Šnirienė, Ukmergės g. 210-99, Vilnius 2010 LT, El. paštu www.amvizija@takas.lt ir Trakų kultūros fondas, Jadvyga Li-sevičiūtė, Vytauto g.69, Trakai 4050 LT, el.paštu www.TrakaiTIC@is.lt arba www.Trakukultfondas@one.lt

Laima Žliobienė

LIETUVIŲ FONDO PRANEŠIMAS

Lietuvių fondo prašymai jau gaunami LF raštinėje. Prašymų formos turi būti teisingai užpildytos, įteikiamos asmeniškai arba grąžinamos paštu iki 2003 metų kovo 15 d. Studentų stipendijų gavimo reikalu prašymų formos turi būti įteikiamos ar grąžinamos paštu iki balandžio 15 d. Lithuanian Foundation, Inc. 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Tel. 630-257-1616.

• **Lietuvių fondas** yra vienas didžiausių rėmėjų knygos “Pasaulio lietuvių bendruomenės istorija”. Šią knygą leidžia Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba, kurios pirmininku yra inž. Vytautas Kamantas. Knygoje bus aprašyta visa PLB veikla nuo 1944 metų iki dabar.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENČIŲ VASARIO 16-tos ir KOVO 11-tos MINĖJIMAS CLEVELANDE

9:45 v. r. vėliavų pakėlimas prie Laisvės paminklo.

10:00 v. r. Mišios Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčioje. Gieda choras **EXULTATE**, vadovė **Rita Čyvaitė-Kliorienė**.

10:30 v. r. Mišios šv. Jurgio bažnyčioje.

Minėjimas 4:00 v.p. Dievo Motinos parapijos salėje

Svečias kalbėtojas - **Bronius Nainys**

Muzikinė dalis: Toronto lietuvių pensininkų klubo choras **DAINA**.

Vadovė **Lilija Turūtaitė**.

Vaišės svetainėje

Išlaidoms padengti įėjimas 7.00 dol.

Studentams ir moksleiviams veltui.

Minėjimą rengia
JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba ir Amerikos Lietuvių
Tarybos Clevelando skyrius

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$40,
PUSEI METŲ - \$25,
PIRMA KLAUSE - \$63,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$115.00

LIETUVA IR PASAULIS

LIETUVA ĮSIPAREIGOJO SKIRTI PAKANKAMUS ĮNAŠUS Į NATO BIUDŽETĄ

Bruselis/Vilnius, sausio 23 d. (ELTA). NATO būstinėje Briuselyje įvykusiame antrajame oficialiame derybų susitikime Lietuvos atstovai patvirtino šalies įsipareigojimą skirti gynybos reikmėms pakankamus biudžeto išteklius, įnašus į NATO civilinį ir karinį biudžetą, saugumo investicijų programą bei dalyvauti NATO agentūrų veikloje. Susitikime taip pat buvo aptariami su būsimąja naryste NATO susiję teisės ir paslapčių apsaugos klausimai. Lietuva prisiėmė visus iš Vašingtono sutarties bei NATO “teisyno” kylančius įsipareigojimus, patvirtino pasirengimą prisijungti prie visų teisinių dokumentų, susijusių su naryste sąjungoje.

Paslapčių apsaugos srityje Lietuvos atstovai garantavo, kad Lietuva, griežtai laikysis NATO saugumo biuro parengto reikiamų įgyvendinti priemonių tvarkaraščio, vadovausis NATO saugumo politikos reikalavimų ir iki įstojimo į sąjungą užbaigs įgyvendinti visas būtinas teisesines procedūras bei organizacines priemones, reikalingas užtikrinti tinkamą NATO įslaptintos informacijos apsaugą. Taip pat buvo patvirtintas įsipareigojimas dalyvauti Sąjungos struktūrose, skirti Lietuvos atstovus į NATO tarptautinį personalą, karines struktūras bei NATO agentūras.

Lietuvos derybų dėl narystės NATO delegacijai vadovavo Užsienio reikalų ministerijos sekretorius, vyriausiasis Lietuvos integracijos į NATO koordinatorius Giedrius Čekuolis. Sąjungai atstovavo NATO generalinio sekretoriaus padėjėjas politikos klausimais, ambasadorius Guenther Altenburg bei kiti NATO būstinės pareigūnai.

Vadinamuosius prisijungimo pokalbius Lietuvos pareigūnai su NATO atstovais pradėjo praėjusią savaitę. Pirmajame derybininkų susitikime Lietuvos delegacija patvirtino šalies nuostatą priimti visus politinius ir karinius įsipareigojimus, nustatytus 1949 m. Vašingtone pasirašytoje steigiamojoje NATO sutartyje.

NATO patvirtintame derybų tvarkaraštyje vasario pabaigoje arba kovo pradžioje numatytas dar vienas - visų 19 Sąjungos valstybių ir Lietuvos atstovų susitikimas. Kovo 26-ąją NATO vadovai pasirašys 7 naujųjų narių, tarp kurių ir Lietuva, prisijungimo prie NATO protokolus. Dabartinėms NATO valstybėms jį ratifikavus, Lietuva galės ratifikuoti Vašingtono sutartį. Visateise NATO nare mūsų šalis turėtų tapti iki 2004 m. gegužės.

ŽYDŲ BENDRUOMENEI SVARBI BŪSIMOJO LIETUVOS PREZIDENTO PARAMA

Vilnius, sausio 23 d. (ELTA). JAV žydų komiteto tarptautinių reikalų departamento direktorius rabinas Andrew Baker buvo patikintas kadenciją baigiančio ir išrinktojo prezidentu, kad žydų bendruomenės turto grąžinimo klausimai bus sklandžiai sprendžiami ir ateityje.

Pasak A. Baker, nors su Lietuvos Vyriausybe vedamas pakankamai vaisingas dialogas, sprendžiant žydų turto sugrąžinimo problemą labai svarbu turėti Prezidento politinę bei moralinę paramą. Žydų bendruomenės atstovas padėkojo Prezidentui Valdui Adamkui už bendradarbiavimą per jo kadenciją, prisiminė ankstesnius susitikimus. Pokalbio metu A. Baker priminė V. Adamkaus indėlį sprendžiant žydų bendruomenės problemas. 1998 metais prezidento V. Adamkaus dekretu buvo įsteigta Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti, nemažai prisidėjusi prie istorinio teisingumo atkūrimo. V. Adamkus užtikrino žydų bendruomenės atstovą, kad ir baigęs kadenciją, kaip privatus asmuo sieks prisidėti prie žydų klausimų sprendimo.

Tarptautinio komiteto žydų bendruomeninio turto Lietuvoje klausimais koordinatorių A. Baker padaršino tai, kad ir išrinktasis prezidentas Rolandas Paksas supranta žydų bendruomenės problemų svarbą bei teiks paramą. “Tą darbą reikėtų tęsti, ir žydų turto grąžinimo klausimai turėtų būti išspręsti taip, kad abiem pusėms būtų gerai. Svarbiausia yra pozicija, noras ir ryžtas”, - po susitikimo su A. Baker žurnalistams sakė R. Paksas. Jo teigimu, tai nėra paprasti klausimai, bet jeigu abi pusės nori juos išspręsti, jie bus išspręsti. Jo nuomone, abi pusės - Lietuvos valdžia ir žydų bendruomenės atstovai - to nori. Būsimasis Lietuvos vadovas teigė, jog susipažino su dokumentais ir mano, kad darbai atliekami “pakankamai tvarkingai”.

Rabinas A. Baker taip pat pabrėžė, kad yra svarbu Vilniuje atkurti buvusią žydų gyvenimo dviasį, tai yra, tam tikrus žydų gyvenimo elementus. Pavyzdžiui, turėtų būti atstatyti kai kurie tikri senamiesčio pastatų fragmentai. Tuomet Vilnius būtų įtrauktas į tarptautinius turistinius maršrutus kaip žydų kultūros centras. Šį miesto požymį turi Praha, Varšuva, Krokuva, ir tai pritraukia daugiau turistų, mokslininkų, menininkų ir jaunimo.

LGITIC inf.

A.L.T.S. konferencijoje iš kairės: A.L.T.S-gos Čikagos skyriaus pirmininkė Matilda Marcinkienė, sąjungos centro valdybos nariai, vicepirmininkai Jonas Variakojis ir Eugenijus Bartkus, sekretorė Irena Dirdienė, išdininkas Oskaras Kremeris, pirmininkas Petras Buchas ir svečias iš Lietuvos - Lietuvių Tautinės Sąjungos Vilniaus Naujamiesčio skyriaus pirm. Algimantas Birbilas.

Zigmo Degučio nuotr.

R. PAKSAS SUSITIKO SU UŽSIENIO ŠALIŲ AMBASADORIAIS

Vilnius, sausio 15 d. (ELTA). Išrinktojo prezidento Rolando Pakso iniciatyva buvo surengtas susitikimas su užsienio valstybių diplomatais. R. Paksas patikino užsienio valstybių ambasadorius, kad Lietuva pagal išgales remis Jungtinių Amerikos Valstijų ir Europos valstybių pastangas užtikrinti taiką bei stabilumą pasaulyje, dalyvaus bendrose programose. Susitikime jis pabrėžė užtikrinsiąs pagrindinių Lietuvos užsienio politikos kryptių - euroatlantinės integracijos, geros kaimynystės santykių - tęstinumą.

Susitikime, pasak išrink-

tojo prezidento atstovo spaudai Aido Petrošiaus, su susidomėjimu buvo sutiktos R. Pakso mintys apie bendradarbiavimą su Rusija, Ukraina, kitomis NVS šalimis, pažymėtas aukštas Lietuvos vertinimas tose valstybėse. Kalbėdamas apie santykius su Baltarusija išrinktasis prezidentas sakė esąs pasiryžęs padėti priartinti šią kaimyninę valstybę prie Europos su sąlyga, jei Baltarusija atsižvelgs į Europos Tarybos ir demokratinės Europos bendruomenės reikalavimus.

Susitikime, pasak R. Pakso atstovo spaudai, buvo plačiai aptariamas ir palankiai sutiktas

išrinktojo prezidento siekis aktyviau atstovauti Lietuvos verslo interesams užsienyje, skatinti naujų rinkų paiešką.

Šventojo sosto atstovas Lietuvoje nuncijus Peter Stephan Zurbruggen užsienio diplomatų vardu pasveikino išrinktąjį prezidentą R. Paksą. “Manau, kad Šventasis Tėvas remia Jūsų siekius. Popiežius remia kiekvienos valstybės pastangas užtikrinti taiką pasaulyje”, - sakė Šventojo sosto pasiuntinys Lietuvoje.

Japonijos ambasadorius Lietuvoje Shohei Naito pakvietė R. Paksą ne tik vizitui, bet ir poilsiui į savo šalį.

LIETUVIAI IR ŠVEDAI RENGIASI BENDRADARBIAUTI

Lietuva rengiasi sudaryti su Švedijos Karalyste bendradarbiavimo susitarimą ekstremalių situacijų prevencijos, parengties ir jų likvidavimo srityje.

Šio susitarimo projektas parengtas, kaip tolesnio bendradarbiavimo tarp Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento ir Švedijos gelbėjimo tarnybų agentūros rezultatas.

Susitarimo tikslas - įgyvendinti prevencines bei kitas žmonių, aplinkos ir turto apsaugos priemones, užtikrinti abipusės susitarimo šalių pagalbos teikimą didelių avarių arba jų grėsmės atveju. Šiuo dokumentu taip pat siekiama reglamentuoti su minėtomis sritimis susijusius Lietuvos ir

Švedijos mokymus, pratybas, ekspertų mainus, seminarus, gelbėjimo operacijas, keitimąsi bendro pobūdžio informacija ir pan.

Susitarimas būtų traktuojamas kaip pamatinis - jo pagrindu atitinkamos suinteresuotos abiejų valstybių institucijos galėtų sudaryti kitus susitarimus atskiroms sutarties nuostatomis įgyvendinti. Pernai tokius nedetalizuotus pamatinius susitarimus Švedijos Karalystė sudarė su Estija bei Latvija.

L. LINKEVIČIUS NATO SAUGUMO STUDIJŲ SEMINARE BRIUSELYJE

Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius skaitė pranešimą NATO saugumo studijų seminare “Po Prahos: glaudesnės transatlantinės partnerystės plėtra”.

Lietuvos krašto apsaugos ministras pasisakė seminaro

sesijoje, kurioje buvo svarstoma, ar naujosios Sąjungos narės yra pasirengusios per tvarkai, ar jos laikysis prisiimtų karinių įsipareigojimų.

Pagrindinis L. Linkevičiaus pranešimo akcentas buvo tas, jog Lietuva neišsizda anksčiau skelbtų planų. Lietuvos indėlis į NATO - gerai parengtos ir apginkluotos, mobilios karinės pajėgos, galinčios dalyvauti taikdarystės misijose ir kolektyvinės gynybos operacijose. Krašto apsaugos ministras taip pat patikino, jog Lietuva savo patirtimi gali prisidėti plėtojant Šiaurės Atlanto Sąjungos ir Rusijos santykius, taip pat karinio regioninio bendradarbiavimo srityje.

Seminare Briuselyje dalyvavo NATO Tarybos nariai - Sąjungos šalių ambasadoriai, strateginio planavimo centrų atstovai.

LGITIC informacija

III DAINŲ ŠVENTĖ VILNIUJE

Trečiosios Pasaulio Lietuvių Dainų šventės renginiai šių metų vasarą Vilniuje prasidės birželio 30 dieną su įvairiais Kultūros savaitės renginiais ir tęsis iki Dainų šventės uždarymo ir Karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejaus minėjimo liepos 6 dieną. Ta proga vyks parodos, koncertai, tautinių šokių programos ir didžioji Dainų šventė Vingio parke. Dalyvaus lietuvių dainų ir šokių grupės iš daugelio pasaulio kraštų. Ypatingo paminėjimo verta Folkloro diena Sereikiškių parke ir pilių teritorijoje. Čia aukštų medžių pavėsyje linksmins ir linksminsis, visų Lietuvos etnografinių rajonų ansambliai. Tai skripkutėmis, armonikomis, dūdelėmis grojantys, dainuojantys ir šokantys kaimų seneliai, močiutės, vaikai ir vaikaičiai. Kiekviena apylinkė pasipuošusi savitu savo tautinių rūbų stiliumi, šios Šventės proga demonstruoja savo tradicinių amatų meistrų darbus, vaišina savo valgiais ir gėrimais, prekiauja savo rankdarbiais ir traukia praeinančius į bendrą būrį šokti ar dainuoti. Tikrai linksma matyti ir mažą vaikelį, ir žilą senelį kartu linksmi trepsinčius bei su jais pabendrauti. Čia akivaizdus tikrasis lietuviškas draugiškumas ir nuoširdumas. Tik fotografui bėda - nufotografuoti labai sunku, nes bematant šokėjų ratas pradeda suktis aplink jį.

Laima Žliobienė

Edvardas Šulaitis

GINTARĖ JAUTAKAITĖ PRADĖJO KONCERTUOTI JAV

Populiarioji Kaune gimusi dainininkė Gintarė Jautakaitė, spėjusi gražiai užsirekomenduoti Lietuvoje ir užsienyje, debiutavo JAV scenoje. Kaip rašo Maine valstijos dienraštis *Bangor Daily News*, lietuvaite neseniai koncertavo šioje valstijoje esančios Camden operos scenoje. Ji yra numačiusi reguliariai koncertuoti įvairiose JAV vietovėse.

“Iš visų gyvenimo kelių aš pasirinkau muziką ir noriu su ja pasilikti visada,” - tokią citatą deda anksčiau minėtas dienraštis, rašydamas apie lietuvaite pasirodymą. Amerikiečių laikraštis nurodo, kad Gintarė yra kilusi iš kilmingos šeimos. Net keturios jos kartos puoselėja muzikos meną. Rašoma, kad ji pati muzikavo nuo pat vaikystės mokydamosi vidurinėje ir kartu muzikos mokyklose. Kiek paaugusi, spėjo išgarsėti,

atlikdama pagrindinį vaidmenį roko operoj “Ugnies medžioklė”. Sakoma, kad išvykusi į Vakarus, prieš 20 metų gavo JAV pilietybę. Mūsų žiniomis, ji ištekėjo už italų kilmės JAV piliečio, kuris savo bendrovės buvo išsiųstas darbuotis į Maskvą.

Kai ji gyveno Amerikoje, apie šią solistę sužinojęs “Margo” radijo programos buvęs vedėjas, Petras Petrutis, 1989 m. buvo pakvietęs Gintarę pakoncertuoti Čikagos lietuviams. Solistė koncertavo kartu su specialiai tam pasirodymui sudaryta keturių asmenų palyda. Beje, viešnia tada buvo apsi stojusi pas giminaites - seseris Jautokaite (jos savo pavardę rašo kiek kitaip, negu kaunietė).

Net ir gyvendama užsienyje, Gintarė nėra nutraukusi ryšių su Lietuvos muzikiniu pa-

sauliu. 2001 m. vasarą ji koncertavo savo tėvynėje.

Kurį laiką Gintarė reikės Didžiojoje Britanijoje. Prieš 2 metus jos muzikos albumas “Earthless” buvo dešimtoje vietoje muzikos albumų sąrašė. O šio albumo daina - “Guilty” pateko į Didž. Britanijos geriausių kūrinių dvidešimtuką. Tame krašte ji spėjo išgarsėti ir koncertų scenose.

2002 metais ji išvyko į Maine valstiją ir iš čia ji dabar žada plėsti savo muzikinę veiklą.

Gintarė savo muzikos stilių vadina “popavangardiniu”. Jos muzika panaši į grupių “Pink Floyd”, “Massive Attack”, “Prodigy” stilių, kuriam įtakos turėjo klasikinė ir pop muzika.

Reikia manyti, kad G. Jautakaitė galėsime išgirsti ir Čikagos bei kitų miestų scenose.

“MUZIKOS KALENDORIUS - 2003”

Taip vadinasi 132 puslapius turinti Vilniuje išleista (leidėjas - Lietuvos Muzikų rėmimo fondas) knyga, paruošta muzikologo Vaclovo Juodpusio.

Kalendoriuje pateikiamos Lietuvos ir išeivijos muzikos darbuotojų gyvenimo, taip pat muzikos kūrinių atlikimo sukačių datos 2003 metais. Kai kurios asmenybės (ypatingai labiau žinomos) palydimos trumpais komentarais arba platesniais straipsniais.

Šio leidinio sudarytojas V. Juodpusis savo žodyje rašo: “Jūsų rankose šis - 2003 metų muzikos kalendorius - jau tryliktasis, velnio tuzinu paženklintas. Kai kas gal ir bijotų tokio skaičiaus. Bet man ir dvyliktasis, praėjusių metų muzikos kalendorius nebuvo laimingas: prašytos paramos neskyrė Lietuvos kultūros ir sporto rėmimo fondas, o išleistas jis

buvo tik Lietuvos muzikos rėmimo fondo, kuris išplatinęs apmokėjo spaudos išlaidas, ir mano kuklios pensijos sąskaitą”.

Toliau V. Juodpusis dėkoja visiems tiems, kurie buvo geranoriški ir teikė savo pastabas, žinias kalendoriui. Jis pažymi, kad jau dabar pradeda ruošti medžiagą 2004-jų metų kalendoriui ir jam laukia žinių. Jas prašo siųsti šiuo adresu: A. Goštauto g. 4-3, 2001 Vilnius.

2003 metų kalendorius pradamas apie vieną iš žymiausių sukaktuvininkų, Čikagoje mirusį muziką, “Dainavos” ansamblio vadovą Stepą Sodeiką (Šių metų gruodžio 11 d. sueis šimtmetis nuo šio muziko gimimo). Yra spausdinami dviejų kompozitorių - Vlodo Jakubėno ir Juozo Žilevičiaus atsiliepimai apie S. Sodeiką.

Iš šio kalendoriaus sužinome, kad 2003 m. sausio 1 d.

suėjo 110 metų, kai gimė chorvedys, vargonininkas Juozas Bertulis (mirė 1969 m. rugsėjo 13 d. Čikagoje). Rašoma, kad šio kūrėjo darbų išleidimu rūpinasi JAV gyvenanti jo dukra J. Bertulytė - Bray, aktyviai besireiškianti šio krašto lietuvių veikloje.

Kalendoriuje suminėta daug visokių datų - gimimo, mirties ar kūrinių atlikimo sukačių ženklinančių. Vien tik sausio mėnesį jų yra gera šimtinė. Sausio mėn. 3 d. suėjo 5 metai nuo čikagietės dainininkės Josephine Mileriūtės - Miller mirties. Sausio 14 d. 20 metų, kai Vilniuje koncertavo JAV lietuvių dainininkė Lionė Juodytė, o 15 d. Great Neck (JAV) savo veiklą pradėjo Mykolo Cibo suorganizuotas vyrų choras. Sausio 16 d. buvo minima žymiojo Lietuvos solisto Kipro Petrausko 35 m. mirties sukahtis.

Užsienio lietuvių kultūrininkai-rašytojai Čikagoje - Aldona Gylienė, Paulius Jurkus, Stasė Petersonienė ir Alfonsas Tyruolis.

Z. Degučio nuotr.

PRATĖSIAMAS

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

Negavus pakankamo skaičiaus novelių iki originalaus konkurso termino lapkričio 1 d., *Dirvos* novelės konkurso rankraščių įteikimo data nukeliama iki 2003 m. vasario 1 d. Kviečiame visus rašytojus pasinaudoti šia proga ir dalyvauti konkurse.

Korp. Neo-Lithuania vyr. valdyba

KETURIASDEŠIMTASIS “Dirvos” novelės konkursas

Skiriamos DVI PREMIJOS:

Pirmoji - 500 dolerių,
Antroji - 300 dolerių

Iš A.A. SIMO KAŠELIONIO
palikimo, kurį tvarko “Korp! Neo-Lithuania”
Vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas.
Paskutinė rankraščių įteikimo data - 2003 metų vasario 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant priedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia ką premijuoti.

ALEXANDRE DUMAS POMIRTINIS PAGERBIMAS

Henrikas Stasas

Šiais metais sukanka 200 metų nuo garsaus prancūzų rašytojo Alexandre Dumas gimimo. Tai vienas iš nedaugelio Prancūzijos negrų kilmės rašytojų, kuris savo milžinišku kūrybos įnašu taip gausiai papildė prancūzų literatūrą. Nors tais laikais Prancūzijoje buvo juodos rasės žmonių daugiau negu bet kur Europoje ir jų tarpe nemažai inteligentų: poetų ir rašytojų, tačiau A.Dumas gausiai ir populiariai kūrybai niekas neprilygo. Tad nenuostabu, kad po jo mirties daug kartų užaugo besizavėdamos jo kūryba, kad daugybė rašytojų naudojosį jo herojų vardais, o daugelis kino studijų - jo kūrinių sceninėm adoptacijom, kuriom džiugino milijonus žiurovų. O kas iš mūsų neskaitė *Tris mušketininkus* ar *Grafą Montekristą*, kurie atmintyje paliko visą gyvenimą.

Neužmiršo ir prancūzai savo genialaus rašytojo: artėjant jo 200-tajam gimtadieniui, jie jo palaikus iš gimtojo Villers-Cotterrets perkėlė į Paryžiaus garsųjį panteoną. Čia jo palaikai amžinam poilsiui buvo paguldyti šalia kitų garsių prancūzų tautos vyrų - Emil Zola, Victor Hugo, D. Didero ir kitų.

Jo gimtadienis buvo plačiai paminėtas įvairiose meno, muzikos ir literatūros programose: vyko muzikos vakarai, kur jo garbei buvo atlikta specialiai parašyta oratorija gimtajame Villers - Cotterrets miestelyje, jo atminimui skirtam vakare žymūs literatai skaitė jo romanų ištraukas ir jo kūrybos recenzijas. Jo karstą į panteoną nešė rašytojo romano herojai: keturi mušketininkai. Kalbą panteone sakė Prancūzijos prezidentas ir išskilmės buvo baigtos Victor Hugo laišku A. Dumas sūnui.

Prancūzų istorijoje yra žinomi trys A. Dumas: generolas Alexandre Dumas, Alexandre Dumas rašytojas vadinamas *pere* (tėvas) ir Alexandre Dumas dramaturgas-filosofas vadinamas *filis* (sūnus).

A. Dumas generolas

Trumpai sustokime prie generolo A.Dumas, nes iš jo kilo abu vienvardžiai rašytojai Alexandre Dumas, tėvas ir sūnus.

Generolas A.Dumas buvo garsios normanų šeimos markizo de la Pailletterie ir San Domingo vergės-negrės sūnus. 1760 m. markizas paliko prabangų Versalio gyvenimą ir išvyko į San Domingo, kur tapo vienu turtingiausių kolonistų. Čia jis vedė vietinę negrę Marie Cessette Dumas ir iš šių vedybų 1762 m. gimė sūnus, kuris buvo pakrikštytas Thomas Alexandre iš Pailletterie. Motina anksti mirė ir sūnaus globa atiteko tėvui. Tėvas, norėdamas sūnų išmokslinti, nuvežė jį į Bordeaux valstybinę mokyklą, o vėliau - į Paryžių siekti aukš-

tesnio mokslo. Tačiau sūnus toliau nesimokė, o stojo į Karališkąją dragūnų mokyklą, užsirašęs ten savo motinos mergutine pavarde, todėl dabar vadinosi Alexandre Dumas.

Kai 1789 m. kilo prancūzų revoliucija, jis įstojo į negrų pulką, kuriam tuo metu vadovavo Chevalier de Saint Georges. Čia jis pagarsėjo savo nepaprastu sumanumu bei drąsa. Tarp karių tada plito garsas apie jo nepaprastą fizinę jėgą. Sakoma, kad jis galėjęs pakelti net arklį. Kai jo dalinys kovėsi austrų fronte ir kai dalis kareivių negalėjo perlipti per sieną, jis, paėmęs juos už sėdynės, viena ranka permesdavo į kitą pusę. Austrus tokia jo jėga labai paveikė ir jie pradėjo bėgti, vadindami jį juodu velniu. Už pasižymėjimus fronte 1793 m. Napoleonas jam suteikė pilną generolo laipsnį. Generolas buvo labai tauraus būdo, negalėjo pakęsti bet kokios skriaudos ar netiesos. Su revoliucijos principais jis sutiko, bet nesutiko su žiaurumais, kurie tada vyko. Tad kai Saint Maurice miestelyje revoliucijos saugumo taryba pastatė giljotiną, generolas A. Dumas įsakė savo kareiviams ją tuoj nugriauti ir sudeginti. Žinoma, po šio įvykio jam grėsė pačiam netekti galvos po giljotina, tačiau jo pažintys su karo vadovybe ir pasižymėjimai fronte jį išgelbėjo nuo mirties. Bet buvo degraduotas ir Napoleono žygyje į Egiptą jau dalyvavo žemesniu karininko laipsniu. Be to, A.Dumas buvo apkaltintas sukilimo vadovu, kadangi daugelis aukštų karininkų nesutiko su Napoleono imperijos kūrimu. Jam beliko tik viena išeitis - pasitraukti iš karo tarnybos. Po aštrių susikirtimų su Napoleonu, buvo atleistas iš kariuomenės. Grįžtant iš Egipto, jo laivas pateko į audrą ir buvo priverstas įplaukti į Tarentum uostą. Čia A.Dumas buvo burbonų valdžios įsakymu suimtas ir laikomas nelaisvėje. Tačiau nuvertus burbonų valdžią buvo paleistas. Grįžęs iš Egipto, apsigyveno savo gimtame miestelyje kartu su žmona ir 8 metų dukra. 1803 m. gimė sūnus, kuris paveldėjo garsaus generolo pavardę ir tapo vienu žymiausių prancūzų literatūros atstovų. Generolo sveikata visiškai pašlijo ir, ligų kamuojamas, jis mirė, sulaukęs vos 46 metų amžiaus. Jo sūnui tada buvo tik 3 metai amžiaus.

Antrasis Dumas

Sūnus Alexandre Dumas, vadinamas *pere*, buvo antras šios dinastijos asmuo. Tėvui mirus, jaunojo Alexandre motina ga-

na sunkiai vertėsi iš mažos tabako parduotuvės. Nežiūrint sunkios padėties, motina stengėsi suteikti sūnui mokslo ir leido jį į privačią mokyklą. Tačiau, kiek pasimokęs, dėl blogos finansinės padėties, turėjo mokyklą palikti ir ieškoti darbo. Pradžioje įsidarbino notaro įstaigoje. Čia kiek sutaupęs pinigų 1821 m. pirmą kartą apsilankė Paryžiu-

je. Miestas jam padarė labai didelį įspūdį. Jis suprato, kad jo ateitis tik čia, būtent ten, kur teatras, kur literatūra klesti. Generolui Foy rekomenduojant, jis buvo priimtas į Orleano kunigaikščio įstaigą raštininku. Sutaupęs kiek pinigų, pasiuntė motinai ir prašė, kad ji atvyktų į Paryžių kartu su juo gyventi. Jis susipažino su jauna siuvėja Maria Labay, kuri 1824 m. pagimdė jam sūnų Alexander. Tai trečias tos giminės Aleksandras, kuris vėliau tapo garsiu dramaturgu, rašytoju, filosofu. A. Dumas (tėvą) raštininko darbas netenkino, jis įdomavosi literatūra ir norėjo tapti rašytoju. Tačiau suprato, kad be atitinkamo išsilavinimo tos karjeros neatsieks. Tada pradėjo privačiai mokytis ir užbaigė visą gimnazijos kursą. Įsigijęs aukštesnio mokslo, mėgino savo literatūrinius gabumus perkelti į dramą. Pirmas jo dramos veikalas *Katarina* buvo tikras nepasisekimas, literatai jį visiškai sukritikavo. Tačiau autorius nenusiminė ir parašė kitą veikalą *Henrikas III*. Šiuo veikalu Paryžiaus visuomenės neapvyklė ir už jį gavo 30,000 frankų honoraro. Be to, buvo pakviestas į karališką biblioteką bibliotekininko padėjėju. Nemažai uždirbęs, pradėjo gerai rengtis ir puošti brangenybėmis. 1830 m. parašė kitą scenos veikalą *Anthony*, iškeliantį to meto modernų Prancūzijos gyvenimą. Su šiuo veikalu jis iškilo į aukštumas ir buvo lyginamas net su Victor Hugo. Visa eile kitų veikalų davė pradžią romantizmui prancūzų scenoje ir tapo žymiausiu prancūzų romantinės dramos kūrėju. Paryžiuje buvo pastatytas *Theatre Historique*, kuriame statydavo tik jo kūrinius.

Po intensyvaus darbo jautėsi pavargęs ir išvyko į Italiją. Nežiūrint gerų honorarų, jo finansinė padėtis vėl pablogėjo ir jis buvo priverstas vesti turtingą moterį Ida Ferrier, kuri jį ištraukė iš sunkios finansinės padėties. Priešingu atveju jis būtų atsidūręs kalėjime. Tačiau šios vedybos ilgai netesėjo ir 1844 m. baigėsi skyrybom.

Nuo 1845 iki 1855 m. - visą dešimtmetį pašventė romanų ir novelių kūrybai. Tame laikotarpyje jis parašė *Tris Mušketininkus*, *Grafą Montekristą*, *Keturiasdešimt sargybinių*, *Juodoji tulpė*, *Deimantinė antkaklė* ir daugelį kitų. Sakoma, kad tame laikotarpyje parašęs apie 500 tomų. Žinoma, toks didelis skaičius kelia tam tikrų abejonių. Juk tais laikais nebuvo tokių priemonių, kaip kompiuteriai ar rašomos mašinės. Reikėjo viską ranka parašyti, o tai nebuvo taip lengva. Kažkas tada norėjo net pasišaiptyti iš jo tokios didelės produkcijos ir išleido pamfletą pavadinatą *Fabrique de romans A. Dumas*. Žinoma, pamfleto autorius vėliau atsiprašė. Tačiau patikimiausi duomenys rodo, kad jis vis dėlto parašęs 300 tomų. Šiuo kūrybiniu lobiu jis tapo vienu iš populiariausių rašytojų. Tačiau, nežiūrint jo populiarumo, jis prancūzų klasiku nelaikomas. Mat jo kūryba daugiau ar mažiau skirta pramogai. Istorinius faktus jis panaudojo tik suintriguoti skaitytoją.

Tad verta bent trumpai pažvelgti ir į jo asmenį: Dumas viskuo domėjosi, mėgo su žmonėmis bendrauti, juos vaišinti ir po vaišių dar apdovanoti. Įdomavosi kulinarija ir yra nemažai įvairių valgių receptų sukūręs. Mėgo keliauti: aplankė Italiją, Rusiją, Kaukazą, Šiaurės Afriką ir kitus kraštus, tačiau buvo išlaidus ir visą laiką gyveno su finansinėm problemom. Nors, gaudamas didelius honorarus, tapo, galima sakyti, milijonierium, tačiau tas fenomenas, dėl jo išlaidumo ilgai nesitęsė ir senatvėje jis vėl paliko vargšų. Savo triumfo metu statėsi prabangią vilą, kurią pavadino Monte Christo. Statybai įpusėjus, sukvietė 600 svečių, kuriuos vaišino priešais vilą esančioj pievoj. Sakęs, kai vila bus užbaigta, sukvies juos vėl ir vaišins jau viloje. Taip pat buvo labai gailestingas ir dosnus, padėdavo visiems, kas į jį kreipėsi, nors ir nepažįstami. Kartą pastebėjo saulės kaitroj stovinčią moterį, kuri nedrįso prie jo prieiti. Priėjęs sakė: “Mergaite, ko stovi karštoj saulėj, eitum bent į pavėšį”, ir padavė jai 500 frankų, sakydamas “Kitą kartą ateik lietingą dieną, aš tau duosiu pinigų skėčiui”. Pasirodo, ji buvo iš darbo atleisto aktoriaus žmona.

Ilgą laiką Alexandre Dumas gyveno su sūnum. Jų nuomonės dėl tėvo gyvenimo būdo dažnai nesutikdavo. Sūnus buvo moralistas-filosofas ir jo moraliniai įsitikinimai dažnai nesutikdavo su tėvo elgesiu. Štai kaip tėvas apie jį skirtingą galvosena išsireiškia: “Aš savo temas randu sapnuose, o mano sūnus realiam gyvenime, aš dirbu su uždarom akim, o jis su atvirom”. Taigi tėvas gyveno su šia diena, galvodamas, kad rytojaus gali ir nebebūti. Tai buvo pagrindinė priežastis jo kasdieninių nedateklių ir finansinių problemų. Senatvėje pradėjo jį ligos kamuoti ir 1870 m. ištiko insultas. Neilgai trukus, ištiko antras insultas ir tais pačiais metais gruodžio 5 d. jis atskyrė su šiuo pasauliu.

Trečiasis Dumas

Trečias šios garsios giminės Alexandre Dumas *filis*, sūnus, taip pat Dumas vardą įamžino prancūzų literatūroj. A. Dumas *filis*, kaip jau minėjau, gimė 1824 metais. Jaunystėje jis buvo labai nelaimingas, nes, kaip pavainikis, visada buvo laikomas pajukos objektu. 1831 metais tėvui buvo pripažinta sūnaus globa, tačiau tėvas mažai rūpinosi jo charakterio ugdymu ir apskritai jo auklėjimu. Todėl dar jaunystėje pateko į abejotinos moralės moterų draugystę ir nerūpestingai leido dienas. Tačiau vėliau tapo vienu iš rimčiausių socialiniu reformatorium Prancūzijoje. Visi jo scenos veikalai ir poemos reiškė viešą protestą prieš to meto socialines blogybes. Ypač iškėlė ir smerkė smukusią moterų moralę. Jo plačiausiai žinomas veikalas *Dama su Kamelijom* parašytas 1848 m. ir lietė moraliai smukusias moteris, o veikalo turinys vėliau tapo pagrindu Traviatos libretui. Po to sekė kiti veikalai: *Le Fol naturel*, *La Question d'Argent* ir daugelis kitų. Visi jo sceniniai veikalai kalba apie socialines problemas. Teatre pastatyti veikalai buvo publikos visuomet su entuziazmu sutikti, kartais net su žiurovų ašarom. Tačiau jis visada pastebėdavo, kad jo tėvas buvo daug geresnis rašytojas. Prancūzai jį pagerbė aukščiausiu įvertinimu, priėmė jį į Mokslo ir meno akademiją tikru nariu. Net jo tėvo senas draugas Victor Hugo buvo atvykęs į Paryžių balsuoti už jo priėmimą į akademiją. Sulaukęs šios garbės, mirė 71-nerių metų amžiaus 1895 metų lapkričio 27 dieną.

Tai buvo du vienvardžiai prancūzų literatūros šulai, kurie ne tik prancūzų, bet ir pasaulio kultūros istorijoje paliko giliai įmintas pėdas.

RENGINIŲ KALENDORIUS

VASARIO 16 d. Nepriklausomybės Šventės Minėjimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

KOVO 2 d. 11:30 v.ryto Šv. Jurgio parapijos blynų priešpiečiai, parapijos salėje.

KOVO 16 d., sekmadienį, įvyks tradicinė **Kaziuko Mugė** Dievo Motinos parapijos salėse. Rengia Clevelando skautija.

KOVO 22 d., šeštadienį, “Žaibo diena” - metinis LSK Žaibo parengimas - balius.

BALANDŽIO 5 d., šeštadienį, “Trys panteros”.

BALANDŽIO 13 d. 10:30 v. ryto vyskupo Roger Gries, OSB, apsilankymas Šv. Jurgio bažnyčioje.

BALANDŽIO 27 d. 11:30 v.r. Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 3 ir 4 dienomis, Ateitininkų šeimos šventė Dievo Motinos parapijoje. Šeštadienį koncertas ir sekmadienį akademija.

GEGUŽĖS 9, 10 ir 11 dienomis - 53-sios Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės Clevelande.

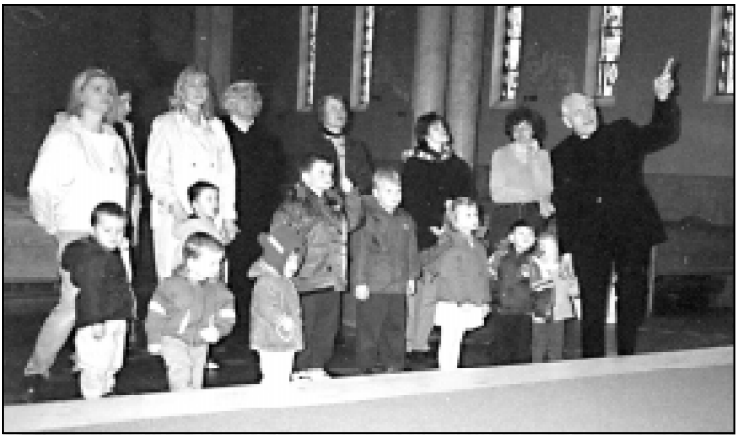
GEGUŽĖS 11 d. 11:30 v.r. **Motinos dienos** priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 26 d. 8:30v.r. - Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

RUGSĖJO 7 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 28 d. Lietuvių diena, Lietuvių Meno Ansamblio **“Dainava”** koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

“Tėviškės žiburėlių” darželio vaikučiai klausėsi kun. Gedimino Kijausko pasakojimo. Aidos Bublytės-O’Meara nuotr.

MILIJONAS AMERIKOS LIETUVIŲ IŠGELBĖS LIETUVIŠKĄ LAISVOSIOS EUROPOS RADIJO TARNYBĄ

Mieli broliai ir sesės, Laisvės balsas buvo ir yra svarbus veiksnys nepriklausomybės įtvirtinimui, demokratijos plėtojimui ir ekonomikos reformoms, geresnio gyvenimo vilčiai Tėvynėje.

NELEISKIME JO UŽDARYTI !

Šiandien pat kreipkimės į Prezidentą GEORGE W. BUSH su prašymu atstatyti finansavimą Lietuviškai Laisvosios Europos Radijo tarnybai! PLEASE RESTORE FUNDING FOR THE LITHUANIAN SERVICE OF RADIO FREE EUROPE

president@whitehouse.gov, White House comments line: 202-456-1111, fax.: 202-456-5461 ir į Prezidentą per prof. Condoleezza Rice, National Security Advisor, Eisenhower Executive Office Building, Room 302, 17th and Pennsylvania Ave., Washington, D.C. 20504. Fax.: 202-456-2883, fax.: 202-456-9150

Jei to nepadarysime dabar, lietuvių tauta gali netekti svarbiausio objektyvaus vakarietiško informacijos šaltinio.

Skubiai veikite, kaip veikėte jau daugelį metų! Paraginkime draugus, vaikus, gimines, pažįstamus ! Tegul artėjanti Vasario 16-oji mus visus įkvepia ryžtui ir vienybei !

Dr. Darius Furmonavičius, Lietuviškų Tyrimų ir Studijų Fondo vardu, Jungtinė Karalystė

LAIŠKAS REDAKCIJAI

ŠIĄ NAKTĮ SUDEGĖ MOKYKLA

Na, tai kas, sakysite. Argi viena mokykla sudegė, kad šiai skirtume savo dėmesį ir laiką? O vis tik paskaitykite.

Maždaug prieš trejus metus *Balfui* prisistatė Baltarusijos pasienyje besikuriančios pradinės mokyklos 17 mokinių, 30 tėvelių ir du mokytojai. Jie visi dirbo mediniame valstiečio namelyje, dviejuose kambariuose su prieangiu ir sklypo gale sandėliuku malkoms ir mokinių tualetui. Dirbo rimtai, nes atėję mokyklon baltarusiškai ir lenkiškai kalbantys vaikai už pusmečio kalbėjo, o antrame skyriuje jau buvo pajėgūs rašyti rašinėlius lietuviškai. Dėka mokyklos vedėjo laiškais ir nuotraukomis veikaus reagavimo į mokyklai siunčiamas siuntas stebėjome, kaip mokykla per tuos trejus metus augo ir gražėjo. Nebuvo vedėjas išrankus, nei reiklus, už kiekvieną siuntą gražiai dėkojo, nes jiems “*gerai kiekvienas daiktelis*”, nes viskas jiems “*brangu ir miela*”. Mokykla neturėjo iškabos. Kad ją įsigytų, nusiuntėme sumetę pinigų.

Vietoje iškabos vedėjas nudažė mokyklos langus ir nutiesė elektrą nuo namelio iki sandėliuko. “*Dabar mūsų mokyklėlė iš tolo šviečia... Kai dirbau, susirinko visas kaimas pažiūrėti ir sakė, mat, kaip gerai, kai lietuviai šeimininkauja: net sandėliukyje elektra...*”

Po metų, gavęs mūsų paramos ir pritarimą, vedėjas nuvežė savo mokinukus pirmą kartą jų gyvenime į Vilnių. “*Kiek jiems buvo džiaugsmo, kiek laimės!*” Aišku, išlaidoms padengti mūsų dovanos neužteko. Kiek trūko, mokytojai iš savos kišenės pridėjo.

Ne tik ekskursijai pridėjo. “*...tėveliai davė 100 Lt, nupirkau kamuolį krepšiniui, kamuolį futbolui ir 5 spalvotus guminius kamuolius mažukams... Aš dirbsiu visą birželį pertvarą, suoliukus mokykloje ...Iš šio atlyginimo nupirkau lentų, darysiu pertvarą...*” nes prisidėjo dar 5 vaikai. Nors mažas mokyklėlės ministerija naikina, šitą inspektorių rado tinkamą palikti. Tad reikia trečios patalpos. “*Mes labai džiaugiamės, kad tėvai pasirenka lietuviškas mokyklas...*”, nors tai reiškia, kad mokytojams laukimas autobuso su iš kitų kaimų atkeltais vaikais labai prailgina darbo valandas.

Taip per vasarą vedėjo juodu darbu mokykla buvo aplopinta, nudažyta, nulakuota, paruošta 22 mokinukams mokytis lietuviškai kalbėti, rašyti ir skaityti. Ir nauja iškaba su mūsų talkele buvo pakabinta. Kas buvo galima, buvo padaryta. Net apylinkės seniūnė mokykla didžiavosi, korespondentams rodė. Tetrūko tik mokyklos sargo ir grotuotų langų. Dėl jų stokos vedėjas atsisakė priimti jam pasiūlytą kompiuterį, kurio būtų labai norėjęs. Dėl jų stokos įvyko, kas įvyko.

Šią naktį mokykla sudegė. Kai iš už 22 km atvažiavo gaisrininkai, ji liepsnojo kaip fakelas. Dar iš lovos iššokęs Evaldukas bėgiojo po kaimą, prašydamas: “*Padėkite mano tėvukui!*”. Nepabūgo vaikas nei tamsos, nei palaidų šunų. Bet ką tu su kibirėliais vandens... Juk buvo visa medinė. Gražiai nudažyta ir lakuota. Ir 2000 knygų...

Ona Šilėnienė

ĮVAIRENYBĖS

• Aukščiausiasis Teismas

atmetė Antano Butrimo skundą dėl neva neteisėtai nutrauktos santuokos su buvusia žmona Kristina, kuri dabar yra premjero Algirdo Brazausko žmona. Teismo sprendimas yra galutinis. Teismo posėdyje nedalyvavo nei A. Butrimas, nei jo buvusi žmona. A. Butrimas teigė, kad laiku neapskundė teismo nutarties apie nutrauktą santuoką, nes ją gavo tik po 3 metų - 2002 m. birželį. Pagal įstatymus, nutartis civilinėse bylose šalys gali apskusti per 14 dienų. Vyriškis teigia, kad santuoka buvo nutraukta jam nedalyvaujant, todėl jos nutrau-

kimas yra neteisėtas. Tuo tarpu K. Butrimienė atsiliepime į skundą teigė, kad jos buvęs sutuoktinis žinojo apie santuokos nutraukimą. Jis buvo kviečiamas į posėdžius, tačiau į juos neatvykdavo, atsisakinėjo pasirašinėti šaukimus. Pasak žiniasklaidos, Užsienio reikalų ministerijos Statybų skyriaus vedėju dirbantis 59 m. A. Butrimas iki šiol laiko save teisėtu K. Butrimienės vyru, o jos naują santuoką - neteisėta. Apie artimus A. Brazausko ir K. Butrimienės santykius rašyta dar 1993-1998 m. 2002 m. pavasarį grįžęs po savaitės atostogų Egipte su K. Butrimiene premjeras paskelbė, kad jau prieš porą metų išsiskyrė su žmona Julija. Jis niekada neneigė savo artimų santykių su K. Butrimiene, bet jų nekommentavo. A. Brazauskas su pirmąja žmona Julija jau senokai gyveno atskirai. Oficialiomis progomis ji lydėdavo ne žmona, o dukra.

Danutės Koldūnai

- Mėsos
- Varškės
- Grybų
- Raugintų kopūstų

Gaunama **Patria Imports**
794 East 185th Street
Doons kompanijos produktas

DIRVAI AUKOJO

Lietuvių Klubas Daytona Beach, FL	100
D.Januta, Oakland, CA	100
J.Kučingis, Los Angeles, CA ...	60
K.Paškonis, Eastlake, OH	60
J.Ardys, Fairview, PA	50
G.Siliūnas, Flushing, NY	40
V.Misiūnas, Clark, NJ	20
S.Šmaižys, St. Pete., FL	20
I.Galinis, Lemont, IL	10
A.Grajauskas, Cliffside P. NJ ..	10
D.Gutauskas, Canada	10
P.Jurkus, Woodhaven, NY	10
A.Kalvaitis, Geneva, OH	10
N.Puškorius, Wilby., OH	10
O.Ralys, Cleveland, OH	10
J.Šiaučiušas, Cicero, IL	10
H.Stasas, Cleveland, OH	10
B.Urbonas, Cicero, IL	10
I.Urbonas, Lemont, IL	10
M.Žemaitis, Amsterdam, NY ..	10
E.Sluder, Centennial, CO	10
V.Žebertavičius, Sunny H., FL ..	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

FOR RENT

**2 bedroom apartment
double house up
20426 Lakeshore Blv.
Euclid, OH**

Tel.: 481-2419

FOR SALE

Bed - A full size set, plush, unused, still in plastic with warranty, sell 135 dol.

Tel. 440-653-0239

Mattress set - 145 dol.

A queen set, orthopedic plush, unused in plastic. Can deliver.

Tel. 440-653-0239

Bed - A queen pillow-top

set. Name brand with warranty. Still in plastic, will sell for 165 dol. Can deliver

Tel. 440-653-0239

King size mattress set -

chiropractor endorsed with factory warranty, new, in plastic. List 799 dol. sell 275 dol. Can deliver

Tel. 440-653-0239

Su savo ilgamete drauge Vyriausybės vadovas susituo-kė pernai ir oficialiai pasi-džiaugė ryžęsis po daugelio metų “susitvarkyti” asmeninį gyvenimą. *BNS inf.*

NE VIEN TIK IŠ LIETUVOS

Skaitant šių dienų sporto straipsnius mūsų išeivijos spaudoj, mums dažnai susidaro vaizdas kad mes lietuviai neturim jaunų, talentingų sportininkų, išskyrus tuos kurie atvažiuoja iš Lietuvos ir žaidžia Amerikos universitetuose. Yra daug talentingų sportininkų, kurie yra gimę Amerikoje ir puikiai pasireiškę Amerikos sporto arenoje, bet mažai žinomi mūsų tarpe. Pradedant šiuos metus aš užsiangažavau surasti tokius jaunuolius ir pristatyti juos mūsų spaudoje.

Kadangi aš esu iš Amerikos rytinio pakraščio, tai iš čia aš pradėjau savo kelionę.

Į Chadds Ford miestelį (Philadelphijos užmiestis) prieš 7 metus atsikraustė Gineičių šeima iš Clevelando. Šeimoje yra dvi seserys Kristina ir Deana, ir brolis Aleksas. Visi trys yra tik gimnazistai, bet jų sporto

ateitis yra tikrai šviesi. Visi trys puikiai žaidžia krepšinį.

Vyriausioji sesuo **Kristina** pradėjo paskutiniuosius metus Cardinal O'Hara gimnazijoje. Ji yra 6' 3" ūgio ir žaidžia centro arba krašto puolėjos pozicijose.

Prieš 2002-2003 krepšinio sezono pradžią, vienas žymiausių Amerikos krepšinio žurnalistų *Street and Smith*, savo krašto gimnazijų skyriuje išrinko Kristiną "All American Honorable Mention", o *USA Today*, išrinko ją viena iš 25 geriausių krepšininkų Amerikoje.

Būdama trečio kurso gimnazistė Kristina pradėjo gauti daug stipendijų iš įvairių universitetų. Iš 100 siūlytų stipendijų Kristina nusprendė pradėti karjerą "George Washington University", Washington, DC.

Šį sezoną Kristina yra ko-

Kristina Gineitytė

mandos rezultatyviausia žaidėja (18 taškų per žaidimą ir 13.3 atkovotų kamuolių) ir jos geriausioji kamuolių atkovotoja. Gruodžio mėnesį ji padėjo nugalėti Amerikos trečią geriausiąją gimnazijų komandą.

Praeitą sezoną (2001-2002) Kristina gavo daug įvairių pagerbimų. Ji buvo išrinkta geriausia penketuko komandoje (All Star Team); padėjo Cardinal O'Hara laimėti Philadelphijos katalikų gimnazijų čempionatą - ir buvo išrinkta į šio turnyro garbės penketuką. Taip pat ji gavo "Philadelphia Catholic League Scholar Athlete" pažymėjimą ir vasaros metu - pakvietimą lankyti krepšinio stovyklą, tarp jų - išgarsėjusią "Adidas Top Ten All American" stovyklą.

Nors Kristina yra gimusi Amerikoje, ji

didžiuojasi esanti lietuvaitė. Kai tik yra proga (per laikraščius ar per televiziją) ji pasako, kad ji yra lietuvaitė ir kad viena iš jos svajonių yra patekti į Lietuvos rinktinę ir atstovauti Lietuvą Olimpiadoje ir Pasaulio pirmenybėse.

Šešiolikos metų, 6' 4" ūgio **Aleksas** pradėjo antruosius metus "Cardinal O'Hara gimnazijoje. Praėjusią vasarą, baigdamas pirmuosius gimnazijos metus, Aleksas gavo pakvietimą lankyti vieną žymiausių Amerikos krepšinio stovyklų "Five Star Basketball Camp". Į šią stovyklą atvažiavo 300 krepšininkų iš visos Amerikos.

Nors Aleksas buvo tik 16 metų ir baigęs pirmuosius gimnazijos metus, jis buvo paskir-

tas žaisti 17-18 metų - aukščiausio lygio grupėje. Jis taip gerai žaidė, kad treneriai išrinko jį šios grupės geriausioju gynėju ir įteikė jam taurę.

Aleksas, kaip Kristina, didžiuojasi būdamas lietuviu. Jis priklauso Philadelphijos ARO krepšinio komandai.

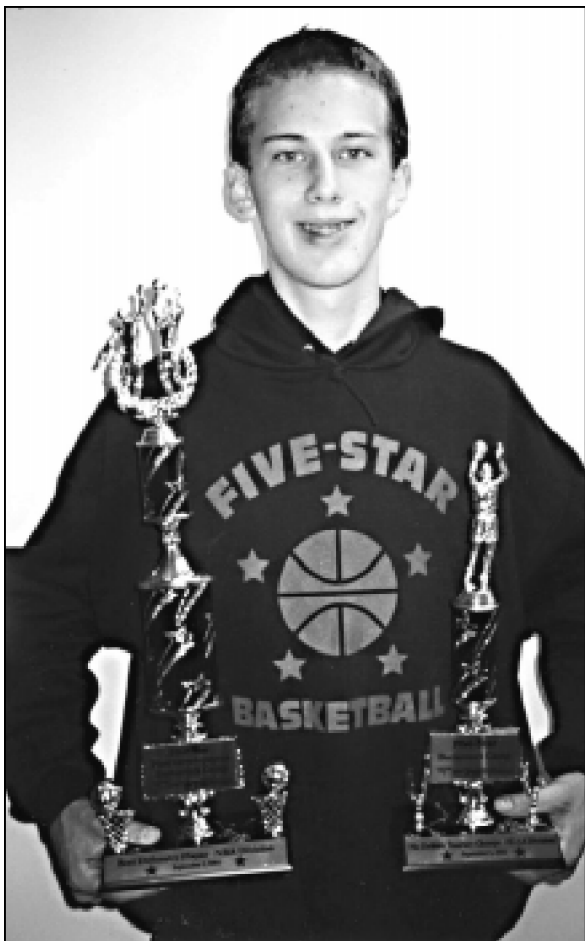
Deana, Alekso dvynukė, taip pat pradėjo žaisti antrus metus "Unionville High School". Nors ji nėra tokio aukšto ūgio kaip brolis, gerai žaidžia kaip gynėja. Jos treneriai taip pat pramato jai puikią krepšinio ateitį.

Kad vienoje šeimoje būtų trys tokie talentingi krepšininkai - retas įvykis, bet pažiūrint į tėvelį, reikalai tuoj paaiškėja. Linas Gineitis daug metų gyveno Bostone, žaidė krepšinį "Western New England"

kolegijoje. Tuo pačiu metu jis žaidė už Bostono krepšinio komandą, kuri turėdavo labai įtemptas rungtynes prieš Chicago *Lituanicos* komandą. 1973 metais Gineitis buvo išrinktas į Amerikos lietuvių rinktinės komandą. Kartu su Edžiu Palubinsku (LSU), Steve Puidoku (Washington State U.), Larry Jasevičium (Notre Dame), Mike Baskausku (Yale) ir kitais, Linas keliavo į Europą žaisti prieš 9 tautų geriausias komandas.

Linkime Kristinai, Aleksui ir Deanai daug laimės ir sėkmės.

R. Gedeika

Aleksas Gineitis

A. Gedeikos nuotraukos

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

The Regency
Luxury Apartments
The Best Address in PARMA!
1st Month FREE
on 1 and 2 Bedrooms
(RESTRICTIONS APPLY)
440-845-4841
Owner's Management Company

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama.
teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION
SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ
Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119
DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.
KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)